

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
OCT 10 1949
LENOX AND TILDEN FOUNDATION

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXIII M., Nr. 40 BROOKLYN, NEW YORK PENKTADIENIS, 1949 M. SPALIO-OCTOBER 7 D. KAINA 10 C.

Zabar

Geriau garbingai mirti, negu vergauti - sako Jugoslavijos maršalas Tito

Į pasaulio sąinę Neturi kuo girti Dar apie tą bombą Zvilgsnis į praeitį

JUOZAS TYSLIAVA

Amerikos Lietuvių Informacijos Centras praneša: "Dalis Visuotiniojo Kongreso darbų programos bus transliuojama per radiją. Šiuo metu vyksta pasitarimai su New Yorko miesto stotimi ir Voice of America".

Zodžiu, Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas jau čia pat.

Yra rimto pagrindo manyti, kad jame dalyvaus apie 1000 delegatų.

Tai bus stiprus Amerikos lietuvių organizuotos visuomenės balsas į pasaulio sąinę.

Faktiniai, tai bus paties lietuvių tautos balsas, pareiškiantis mūsų lūpomis.

Komunistai giriasi, kad kai kuriuose jų kontroliuojamuose choruose jau dainuoja vienas kitas naujai atvykusiųjų.

Tai, iš tikrųjų, yra kuo girtis.

Bet už tai tremtiniai, kurie, pabėgę nuo meškos, dabar lenka vilkui į nasrus, neturi kuo girti.

Naujai atvykusieji yra sąmoningi žmonės ir, rodos, turėtų pažinti vilką avies kailyje.

Priešingai, buvusieji tremtiniai privalo eiti į esamas mūsų organizacijas ir jas apvalyti nuo Maskvos propagandos pėdsikų.

Jie privalo būti pirmieji mūsų kovos dėl laisvės linijose.

Kai Amerikos mokslininkai išbandė pirmąją atominę bombą, tai kažkas parašė:

"Apie atominę bombą mes žinome tik tiek, kiek Kolumbas, atplaukęs į Vakarų Indiją, žinojo apie Ameriką".

Ir dabar dar, jau Sovietų Sąjungos mokslininkams įspėjus tą mįslę, žmonės nedaugiau žino apie atominę bombą.

Bet apie tai vis rašoma, rašoma, rašoma.

Ir vargiai, ar kada nors buvo toks dalykas, apie kurį žmonės taip mažai žinotų, bet taip daug rašytų, kaip dabar — apie atominę bombą.

Argi atominio karo atveju žmonijai nebūtų vietos žemėje?

Prisiminkime praeitį.

Kai iš įtempto lanko paleista strėlė peršovė riterio šarvus, tai Konstanca suvažiavime "ši pavojinga ir kariavimo dėsniams netinkama ginkla" reikalavo paskelbti netelsetū.

O kiek kalbų sukėlė pirmasis paraku užrašytos armotos trenksmas?

Pagaliau, prisiminkime kulkosvaidį, tanką, torpedą, lėktuvą...

Visi tie karo pabūklai nesu mažino gyventojų skaičiaus.

Priešingai, žmonių skaičius pasaulyje kasdien didėja.

Taigi, gašdindami save atominė bomba ir kalbėdami apie "masinę destrukciją", neturėtume pamiršti praetis.

Pavyzdžiui, Džingis Kanas, kurio kariuomenė buvo apginkluota primityviais ginklais, viena diena išnaikindavo šimtus tūkstančių žmonių.

Pagaliau, yra įrodyta, kad Amerikos lėktuvai, mėtydami padegamąsias bombas į Tokiją ir Dresdeną, ten yra sunaikinę daugiau žmonių, negu anie du atominiai sprogimai Japonijoje.

Praeitą savaitę buvo dideli Jugoslavijos armijos manevrai. Ta proga Belgrade įvyko iškilmingas bankietas, kuriame dalyvavo apie 600 generolų, karininkų ir kitokių svečių. Kalbėdamas tame bankiete maršalas Tito pareiškė, kad Sovietų Sąjunga grumojanti taktai, bet kad, anot jo, geriau garbingai mirti kovos lauke, negu pasiduoti vergijai.

Susirinkusieji sustojo ir ilgai sveikino maršalą, kuris pasakė: "Verta gyventi, bet taip pat verta mirti, jei yra reikalas". Girdi, — "Mes mylime kiekvieną colį mūsų žemės, kuri yra apšlakstyta jos geriausių sūnų krauju. Mes esame pasiruošę ją ginti iki paskutinio atodūso, nežūrint iš kurios pusės ji būtų užpulta".

Toliau maršalas Tito pastebėjo, kad Jugoslavijos armija apginkluota pačiais naujausiais ginklais ir, kad ji gali kautis bet kokiose sąlygose.

Savo kalboje maršalas pailietė ir Jungtines Tautas, kur Jugoslavija dabar perkėlė savo kovą su Sovietų Sąjunga. Jis pasakė, kad Jugoslavija nebijo pasakyti tiesos žodžio apie Vakarų reaktionierius, kurie esą negeresni už sovietiškus imperialistus.

Baigdamas, maršalas Tito rūsčiai kritikavo Sovietų Sąjungos inscenizuotą Vengrijos komunistų teisimą, pastebėdamas, kad "kitos Rytų Europos valstybių vyriausybės elgiasi,

kaip tie vėžiai, sumesti į gurba". Šiuo sakiniu maršalas labai vaizdingai apibūdino Sovietų Sąjungos satelitus.

Tuo pat metu iš Romos pranešama, kad Jugoslavijos valdžia yra nusistatęsi paleisti iš kalėjimo arkivyskupą Stepiną, kuris buvo nuteistas 1946 metais.

Vatikano žiniomis, arkivyskupui Stepinas jau dviem atvejais buvo pasiūlyta laisvė su sąlyga, kad jis apeistų kraštą. Bet šis atsisakė.

Victory laivas su 466 vie nuolikos tautybių DP, kurių tarpe yra lietuviai, estai, lenkai, vengrai ir kt., palikęs Svedijos krantus ir pasiryžęs plaukti Kanados ar JAV link, sustojo Brazilijoje. Šis laivas yra anglų kilmės ir tinka tik 50 asmenų pervežimui. Svedų pakrantės sargybos norašius jį sulaukyti, tremtiniai atsisakė išlipti ir toliai ilgai kelionėi leidosi savo rizika.

Kurį laiką apie jį nebuvo jokio žinio. Pasirodė, laivo kelionė buvusi tikrai sunki, nes dar prieš Svedijos įlankos kilusį audrą, ir dvi dienas laivas buvo bangų mėtomas.

Irlandijos Cogh uosto gyventojai tremtinius sutiko labai nuodirdžiai.

Senosios Amerikos lietuvių imigracijos pradžia. Draugai, parapiškos spaudos, mokyklos, rūpestaliai Lietuvos reikalais, I ir II Pasaulinio karo metu veikimas, dabartinis veikimas.

Rugsėjo 30 d. galutinai nutraukė savo veiksmus vakariečių suorganizuotas "oro tiltas", prieš penkiolika mėnesių pradėjęs veikti, sovietams užblokavus sausumos ir vandens kelius, jungiančius Berlyną su vakarų Vokietija. Kaip JAV oro pajėgų vadovybė buvo pranešusi, "oro tiltas" veiksmas turėjo būti nutrauktas jau prieš vieną mėnesį, nes vakarų Berlynas buvo pakankamai aprūpintas kuru ir maistu visam žiemos sezonui.

Paskutinis lėktuvas, kuriuo kartu su spaudos ir kariuomenės atstovais iš Frankfurto į Berlyną atvežtas ir paskutinis anglies krovinys, Tempelhof aerodrome nusileido rugsėjo 30 d.

Šis skridimas buvo paskutinis iš tų visų 275,000 skridimų, kuriuos įvykdė amerikiečiai ir britų lėktuvai nuo 1948 m. birželio 26 d., kada vakariečiai galutinai apsisprendė oro keliu aprūpinti sovietų užblokavimą Berlyną. Nuo to laiko viešnuolika mėnesių dieną ir naktį už amerikiečių ir britų lėktuvai, su didžiausiu kro-

vinių nusileisdami Berlyno aerodromuose. Nuo 80 tonų krovinio, kurį vakariečiai Berlynan pristatė pirmąją "oro tiltu" veikimo dieną, jungtinėms įėjimoms pasiekta rekordinis skaičius. Trečiąją Velykų dieną amerikiečių ir britų lėktuvai Berlynan pristatė rekordinį tonazą skaičius, savo 1398 skridimais, atgabendami viso 13,000 tonų maisto ir anglies. Iš viso oro keliu Berlyną pasiekė per 2,325,000 tonų.

"Oro tiltas" vakariečiams daug kaštavo pinigais ir žmonėmis. Per lėktuvų nelaimės žuvo 70 lakūnų, jų tarpe 31 amerikietis ir 39 britai. Krantinėj lėktuvai užmušė 7 vokiečių. Vien Amerikai prieš du mėnesius jis jau buvo atsiėjęs per 225,600,000 dolerių, o Anglijai — 34,000,000 dol.

Galutinės išlaidos dar nesuvestos.

Tokia kaina vakariečiai daugiau, kaip metus išlaidai Berlyne, matindami ir kuru bei kitkuo aprūpindami 2,5 ml. gyventojų ir įrodydami sovietams, jog investoji blokada neįstengė jų iš Berlyno išstumti. Tai galutinai privertė ir

Tremtiniai II Pasaulinio karo metu Amerikoje ir kituose kraštuose. Kultūrinė veikla Vokietijoje, Austrijoje ir kitur. Universitetas, gimnazijos, ansambliai, chorai ir kt.

Menas ir tautodailė. Amerikos lietuviai ir tremtiniai dailininkai.

Muziejaus priežiūra ALT, gal būt, turėtų sudaryti specialų komitetą. Muziejaus ve-

dėjo paskyrimas, žinoma, irgi priklausytų nuo ALT. Jei Tarybai tai būtų primtina, iškeldamas šią mintį, pastiliau ir savo patarnavimus to muziejiaus organizavimui.

Esu ištikimes, kad per trumpą laiką visuomenė sudėty ir ji vertingų ir apsaugotųjų eksponatų, ypač dokumentų, ir tai nepareikalautų didelių lėšų.

NUTRAUKĖ SUTARTI SU TITO

Pasekdamas Sovietų Sąjungos pavyzdžiui, draugingumo ir pagalbos sutartis su Jugoslavija nutraukė Vengrija ir Lenkija, maždaug remdamasios tais pačiais motyvais, kaip ir Sovietų Sąjunga. Laukiama, kad tokias sutartis su Jugoslavija nutrauks ir visi kiti kraštai, Kominformo surišti su sovietais.

Victory laivas su 466 vie nuolikos tautybių DP, kurių tarpe yra lietuviai, estai, lenkai, vengrai ir kt., palikęs Svedijos krantus ir pasiryžęs plaukti Kanados ar JAV link, sustojo Brazilijoje. Šis laivas yra anglų kilmės ir tinka tik 50 asmenų pervežimui. Svedų pakrantės sargybos norašius jį sulaukyti, tremtiniai atsisakė išlipti ir toliai ilgai kelionėi leidosi savo rizika.

Kurį laiką apie jį nebuvo jokio žinio. Pasirodė, laivo kelionė buvusi tikrai sunki, nes dar prieš Svedijos įlankos kilusį audrą, ir dvi dienas laivas buvo bangų mėtomas.

Irlandijos Cogh uosto gyventojai tremtinius sutiko labai nuodirdžiai.

Senosios Amerikos lietuvių imigracijos pradžia. Draugai, parapiškos spaudos, mokyklos, rūpestaliai Lietuvos reikalais, I ir II Pasaulinio karo metu veikimas, dabartinis veikimas.

Rugsėjo 30 d. galutinai nutraukė savo veiksmus vakariečių suorganizuotas "oro tiltas", prieš penkiolika mėnesių pradėjęs veikti, sovietams užblokavus sausumos ir vandens kelius, jungiančius Berlyną su vakarų Vokietija. Kaip JAV oro pajėgų vadovybė buvo pranešusi, "oro tiltas" veiksmas turėjo būti nutrauktas jau prieš vieną mėnesį, nes vakarų Berlynas buvo pakankamai aprūpintas kuru ir maistu visam žiemos sezonui.

Paskutinis lėktuvas, kuriuo kartu su spaudos ir kariuomenės atstovais iš Frankfurto į Berlyną atvežtas ir paskutinis anglies krovinys, Tempelhof aerodrome nusileido rugsėjo 30 d.

Šis skridimas buvo paskutinis iš tų visų 275,000 skridimų, kuriuos įvykdė amerikiečiai ir britų lėktuvai nuo 1948 m. birželio 26 d., kada vakariečiai galutinai apsisprendė oro keliu aprūpinti sovietų užblokavimą Berlyną. Nuo to laiko viešnuolika mėnesių dieną ir naktį už amerikiečių ir britų lėktuvai, su didžiausiu kro-

vinių nusileisdami Berlyno aerodromuose. Nuo 80 tonų krovinio, kurį vakariečiai Berlynan pristatė pirmąją "oro tiltu" veikimo dieną, jungtinėms įėjimoms pasiekta rekordinis skaičius. Trečiąją Velykų dieną amerikiečių ir britų lėktuvai Berlynan pristatė rekordinį tonazą skaičius, savo 1398 skridimais, atgabendami viso 13,000 tonų maisto ir anglies. Iš viso oro keliu Berlyną pasiekė per 2,325,000 tonų.

"Oro tiltas" vakariečiams daug kaštavo pinigais ir žmonėmis. Per lėktuvų nelaimės žuvo 70 lakūnų, jų tarpe 31 amerikietis ir 39 britai. Krantinėj lėktuvai užmušė 7 vokiečių. Vien Amerikai prieš du mėnesius jis jau buvo atsiėjęs per 225,600,000 dolerių, o Anglijai — 34,000,000 dol.

Galutinės išlaidos dar nesuvestos.

Tokia kaina vakariečiai daugiau, kaip metus išlaidai Berlyne, matindami ir kuru bei kitkuo aprūpindami 2,5 ml. gyventojų ir įrodydami sovietams, jog investoji blokada neįstengė jų iš Berlyno išstumti. Tai galutinai privertė ir

Tremtiniai II Pasaulinio karo metu Amerikoje ir kituose kraštuose. Kultūrinė veikla Vokietijoje, Austrijoje ir kitur. Universitetas, gimnazijos, ansambliai, chorai ir kt.

Menas ir tautodailė. Amerikos lietuviai ir tremtiniai dailininkai.

Muziejaus priežiūra ALT, gal būt, turėtų sudaryti specialų komitetą. Muziejaus ve-

dėjo paskyrimas, žinoma, irgi priklausytų nuo ALT. Jei Tarybai tai būtų primtina, iškeldamas šią mintį, pastiliau ir savo patarnavimus to muziejiaus organizavimui.

Esu ištikimes, kad per trumpą laiką visuomenė sudėty ir ji vertingų ir apsaugotųjų eksponatų, ypač dokumentų, ir tai nepareikalautų didelių lėšų.

Kai Amerikos mokslininkai išbandė pirmąją atominę bombą, tai kažkas parašė:

"Apie atominę bombą mes žinome tik tiek, kiek Kolumbas, atplaukęs į Vakarų Indiją, žinojo apie Ameriką".

Ir dabar dar, jau Sovietų Sąjungos mokslininkams įspėjus tą mįslę, žmonės nedaugiau žino apie atominę bombą.

Bet apie tai vis rašoma, rašoma, rašoma.

Ir vargiai, ar kada nors buvo toks dalykas, apie kurį žmonės taip mažai žinotų, bet taip daug rašytų, kaip dabar — apie atominę bombą.

Argi atominio karo atveju žmonijai nebūtų vietos žemėje?

Prisiminkime praeitį.

Kai iš įtempto lanko paleista strėlė peršovė riterio šarvus, tai Konstanca suvažiavime "ši pavojinga ir kariavimo dėsniams netinkama ginkla" reikalavo paskelbti netelsetū.

O kiek kalbų sukėlė pirmasis paraku užrašytos armotos trenksmas?

Pagaliau, prisiminkime kulkosvaidį, tanką, torpedą, lėktuvą...

Visi tie karo pabūklai nesu mažino gyventojų skaičiaus.

Priešingai, žmonių skaičius pasaulyje kasdien didėja.

Taigi, gašdindami save atominė bomba ir kalbėdami apie "masinę destrukciją", neturėtume pamiršti praetis.

SIŪLOMA SUKURTI TAUTOS MUZIEJŲ AMERIKOJE

Gen. V. Nagius, buvęs Vytauto Didžiojo Karo Muziejiaus Kaune viršininkas ir steigėjas, neseniai atvykęs iš tremties ir apsigyvenęs Clevelande, Ohio, Amerikos Lietuvių Tarybos Prezidiumui pasiuntė tokiu turiniu raštą:

Šiuo svarbiu momentu, kada pasaulyje vyksta visų sveikų jėgų koncentracija pagalbėti prisikelti mūsų tėvynei Lietuvai, atrodo, vertinga būtų sukurti Amerikos Lietuvių Tarybos žinioje ypatingą propagandos įstaigą, panašią į Vytauto Didžiojo Karo Muziejų Lietuvoje.

Tokia įstaiga, žinoma, pradžioje būtų savo mastu visiška nepamaši ir minėta muziejū, bet ji galėtų būti kuriamas tuo pavyzdžiu ir būti panaši, ji savo dvasia bei sistema.

Esu tikras, kad tokią įstaigą galėtų būti gerai panaudota lietuvų sąmoningumui šiame krašte palaikyti bei stiprinti ir stiprintų mūsų jėgas kovoję už Lietuvos laisvę.

Sis muziejus bent dalimi turėtų būti kilnojamas ir pritaikytas tarptautinei Lietuvos Nepriklausomybės propagandai. Lietuvai nepriklausomybę atgavus, atitinkamas dublikatais galėtų papildyti Vytauto Didžiojo Muziejiaus skyrių.

Atrodo, kad sąlygos leistų man toki muziejų tvarkyti, nereikalaujant atlyginimo už tą darbą. Reikėtų pagalvoti tik apie šiekias tokias išlaidas patalpai bei eksponatų tvarkymui, kurios pradžioje būtų minimalios. Pradžiai užtektų tam tikslui nors vieno kambario, nors privačiame name.

Tokia muziejiaus struktūra sūlyčiau štai kokią:

Senovės ir dabartinių laikų Lietuvos istorijos svarbiausi momentai.

Senosios Amerikos lietuvių imigracijos pradžia. Draugai, parapiškos spaudos, mokyklos, rūpestaliai Lietuvos reikalais, I ir II Pasaulinio karo metu veikimas, dabartinis veikimas.

Rugsėjo 30 d. galutinai nutraukė savo veiksmus vakariečių suorganizuotas "oro tiltas", prieš penkiolika mėnesių pradėjęs veikti, sovietams užblokavus sausumos ir vandens kelius, jungiančius Berlyną su vakarų Vokietija. Kaip JAV oro pajėgų vadovybė buvo pranešusi, "oro tiltas" veiksmas turėjo būti nutrauktas jau prieš vieną mėnesį, nes vakarų Berlynas buvo pakankamai aprūpintas kuru ir maistu visam žiemos sezonui.

Paskutinis lėktuvas, kuriuo kartu su spaudos ir kariuomenės atstovais iš Frankfurto į Berlyną atvežtas ir paskutinis anglies krovinys, Tempelhof aerodrome nusileido rugsėjo 30 d.

Šis skridimas buvo paskutinis iš tų visų 275,000 skridimų, kuriuos įvykdė amerikiečiai ir britų lėktuvai nuo 1948 m. birželio 26 d., kada vakariečiai galutinai apsisprendė oro keliu aprūpinti sovietų užblokavimą Berlyną. Nuo to laiko viešnuolika mėnesių dieną ir naktį už amerikiečių ir britų lėktuvai, su didžiausiu kro-

vinių nusileisdami Berlyno aerodromuose. Nuo 80 tonų krovinio, kurį vakariečiai Berlynan pristatė pirmąją "oro tiltu" veikimo dieną, jungtinėms įėjimoms pasiekta rekordinis skaičius. Trečiąją Velykų dieną amerikiečių ir britų lėktuvai Berlynan pristatė rekordinį tonazą skaičius, savo 1398 skridimais, atgabendami viso 13,000 tonų maisto ir anglies. Iš viso oro keliu Berlyną pasiekė per 2,325,000 tonų.

"Oro tiltas" vakariečiams daug kaštavo pinigais ir žmonėmis. Per lėktuvų nelaimės žuvo 70 lakūnų, jų tarpe 31 amerikietis ir 39 britai. Krantinėj lėktuvai užmušė 7 vokiečių. Vien Amerikai prieš du mėnesius jis jau buvo atsiėjęs per 225,600,000 dolerių, o Anglijai — 34,000,000 dol.

Galutinės išlaidos dar nesuvestos.

Tokia kaina vakariečiai daugiau, kaip metus išlaidai Berlyne, matindami ir kuru bei kitkuo aprūpindami 2,5 ml. gyventojų ir įrodydami sovietams, jog investoji blokada neįstengė jų iš Berlyno išstumti. Tai galutinai privertė ir

Tremtiniai II Pasaulinio karo metu Amerikoje ir kituose kraštuose. Kultūrinė veikla Vokietijoje, Austrijoje ir kitur. Universitetas, gimnazijos, ansambliai, chorai ir kt.

Menas ir tautodailė. Amerikos lietuviai ir tremtiniai dailininkai.

Muziejaus priežiūra ALT, gal būt, turėtų sudaryti specialų komitetą. Muziejaus ve-

dėjo paskyrimas, žinoma, irgi priklausytų nuo ALT. Jei Tarybai tai būtų primtina, iškeldamas šią mintį, pastiliau ir savo patarnavimus to muziejiaus organizavimui.

Esu ištikimes, kad per trumpą laiką visuomenė sudėty ir ji vertingų ir apsaugotųjų eksponatų, ypač dokumentų, ir tai nepareikalautų didelių lėšų.

Kai Amerikos mokslininkai išbandė pirmąją atominę bombą, tai kažkas parašė:

"Apie atominę bombą mes žinome tik tiek, kiek Kolumbas, atplaukęs į Vakarų Indiją, žinojo apie Ameriką".

Ir dabar dar, jau Sovietų Sąjungos mokslininkams įspėjus tą mįslę, žmonės nedaugiau žino apie atominę bombą.

Bet apie tai vis rašoma, rašoma, rašoma.

Ir vargiai, ar kada nors buvo toks dalykas, apie kurį žmonės taip mažai žinotų, bet taip daug rašytų, kaip dabar — apie atominę bombą.

Argi atominio karo atveju žmonijai nebūtų vietos žemėje?

Prisiminkime praeitį.

Kai iš įtempto lanko paleista strėlė peršovė riterio šarvus, tai Konstanca suvažiavime "ši pavojinga ir kariavimo dėsniams netinkama ginkla" reikalavo paskelbti netelsetū.

O kiek kalbų sukėlė pirmasis paraku užrašytos armotos trenksmas?

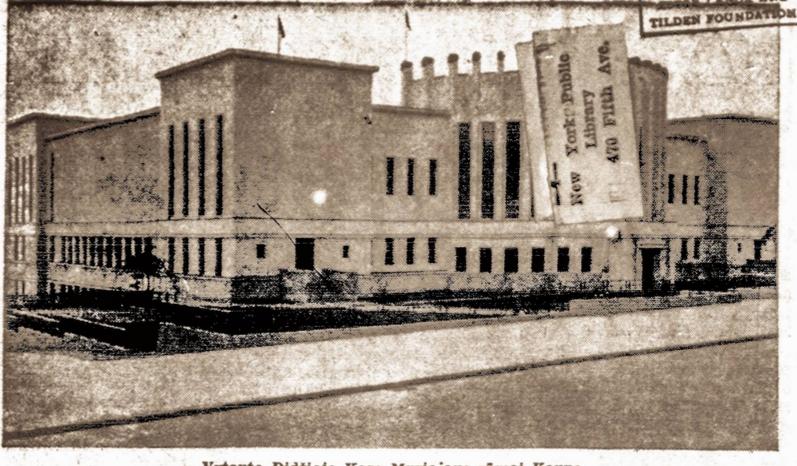
Pagaliau, prisiminkime kulkosvaidį, tanką, torpedą, lėktuvą...

Visi tie karo pabūklai nesu mažino gyventojų skaičiaus.

Priešingai, žmonių skaičius pasaulyje kasdien didėja.

Taigi, gašdindami save atominė bomba ir kalbėdami apie "masinę destrukciją", neturėtume pamiršti praetis.

Kai Amerikos mokslininkai išbandė pirmąją atominę bombą, tai kažkas parašė:

Vytauto Didžiojo Karo Muziejiaus rūmai Kaune

ATVYKO PROF. M. BIRŽIŠKA

Praeitą savaitę pradžioje iš Vokietijos atvyko prof. Mykolas Biržiška su žmona. Mykolas ir Bronė Biržiškus New Yorko uoste pasitiko Alena Devenienė, kuri svečius nusi-gabeno į ūkį, netoli Waterbury, Conn.

Abu Biržiškos, nežūrint senyvo amžiaus ir tremties metų, gana gerai atrodo. Prof. M. Biržiška, kuris Lietuvoje yra buvęs Vilniaus Universiteto rektorius, veikia visą tremties laiką profesoriavo Baltijos Universitete, Hamburgo.

Prof. M. Biržiška yra vienas pasirašusiųjų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą, ilgametis Kauno Universiteto humanitarinio fakulteto dekanas, daugelio mokslinių veikalų autorius, laikraščių redaktorius, organizacijų pirminkas, Lietuvos Enciklopedijos bendradarbis, jai parašęs įvairiais klausimais daugiau, kaip 3000 straipsnelių.

Lietuvos politika, ypač liečianti Vilniaus reikalą, prof.

M. Biržiškai taip pat nebuvo svetima. Lietuvos vyriausybės pavedamas, jis yra vadovavęs deryboms su maršalu Pil-sudskiu ir kitais svarbiais Lenkijos valdžios žmonėmis. Jis, kartu su kitais Vilniaus lietuvių veikėjais, Želigovskiui okupavus Lietuvos sostinę Vilnių, buvo ištremtas į Nepriklausomą Lietuvą. Čia jis suorganizavo Vilniui vaduoti Sąjungą, kurios skyriai, kaip žinoma, buvo įsteigti kiekviename Lietuvos valdijose ir net čia, Amerikos Lietuvių kolonijose.

Kiti du jaunesni prof. M. Biržiškos broliai, Vaclovas ir Viktoras, taip pat profesoriai, dar tebėra Vokietijoje. Bet jie jau pakeliui į Ameriką. Ir jie du žada apsigyventi Devenijų ūkyje. Taigi, Devenijų gėlių tapti savotiška lituanistikos Mekka. Tuo labiau, kad broliai profesoriai Biržiškos, kaip Jūsų reporteris! teko patirti, Amerikoje žada steigti lituanistikos kursus, kurie būtų vykdomi korespondencijos būdu.

Sovietų Sąjunga atskiro mis notomis JAV, D. Britanijai ir Prancūzijai pranešė, kad jos, sudarydamos Vakarų Vokietijos respubliką, sulaužiusios keturių užsienių reikalų ministerių nutarimus.

Toliau savo notoje sovietai sako, kad šis faktas sudaręs naują padėtį. Mat, ir sovietai nori sukurti Rytų Vokietijos vyriausybę, kuri "bus vienintelė suvereni visai Vokietijai su sostine Berlyne".

Ryšium su prasidėjusiais svarbiųjų JAV ūkio šakų anglies ir pieno darbininkų streikais, JAV ūkis jau pajūto nuostolių. New York Central pareiškė, kad reikės paleisti apie 4,000 darbininkų, jei padėtis nepakitės, o dabartinė padėtis geležinkelui per mėnesį sudarys 12 ml. dolerių nuostolių. Pensilvanijos geležinkelams streikai sudaro 21 ml. dolerių nuostolių.

D. Britanijos konservatorių partijos sukeltas triukšmas dėl svaro nuvertinimo pasibaigė parlamente pasitiki-mo pareiškimu vyriausybei.

Svaro nuvertinimas, kaip žinia, palietė beveik visus kraštus. Iš Šveicarijos ir toliau pranešama, kad šveicarų franko kursas nepakeliamas.

Vatikano žiniomis, šiuo metu visame pasaulyje yra 423 milijonai katalikų. Nuo 1920 m. katalikų skaičius padidėjęs 119 milijonų. Sis prieauglis priskiriamas mistjų veiklai.

JAV vyriausybė kreipėsi į Sovietų Sąjungą, prašydamas surasti dingusį Amerikos prekybinį laivą, kuri, spėjama, bus pagrobė kinų komunistai.

Bulgarijos valdžia pripažino Kinijos "liaudies respubliką" ir užmezgė su ja diplomatinius ryšius.

Jungtinių Tautų sluosninese kalbama, kad Kinijos "liaudies respublikos" atveju, Jugoslavija eisiantį kartu su Sovietų Sąjunga ir jos satelitais.

Senosios Amerikos lietuvių imigracijos pradžia. Draugai, parapiškos sp

Amerikos Lietuvių Savaitė

Svečiuose pas N. Rasteni

Būdamas tremtyje, daug girdėjau apie Načą Rasteni, kaip advokatą, poetą ir visuomenės veikėją. Iš spaudos žinojau, kad jis daug dirba ir BALF'o organizacijoje. Atvykęs Baltimorėn, ji stebėjau iš arčiau, o perskaitęs spaudoje jo eilėraščių "Gėlių Puota", kreipiausi į jį asmeniškai artimesnei pažinčiai ir pasikalbėjimui.

— Iš kurios vietos esate kilęs Lietuvoje, — klausiu p. Rasteni.

— Mano gimtinė — Linkmenų valsčius, švenčionių apskr. — Kada atvykote Amerikon? — 1911 metais.

— Kur ir kada mokėtės?

— Būdamas vaiku tik septynias savaites lankiau Linkmenų pradinę rusišką mokyklą. Vėliau — Bostone.

— Nuo kada vertiatės advokatu?

— Pradžią 1925 metais.

— Būdamas advokatu ir dirbami visuomeninį darbą, kaip susiję dar ir poezija kurti?

— Vėlius vakarai ir šventadieniai — mano mėgstamas laikas atsikvėpti kūrybai.

— Ar galėčiau ką nors pamatyti ir prabėgom pernesti aktiniam tamstos kūrybos?

— Žinoma, — atsakė p. Rastenis, — ir atnešė man daugybę spausdintų ir nespausdintų eilėraščių, vertimų lietuvių ir anglų kalbose. Jei tu viską atspausdintus, galėtum būti knyga apie 2,000 puslapių storumo. Čia buvo daug eilėraščių, parašytų, pradedant 1917 metais ir baigiant šiomis dienomis. Jų turinys labai įvairus. Forma ir eilėraščių dydis — įvairūs. Originalioji kūryba dabar tvarkoma ir manoma leisti atskiru leidiniu — Sparnuoti Žodžiai. Vėliau sukurtas dalykas, tai poema — Trijų rožių šventė. Ši poema turi 163 mašinėlės parašytus puslapius. Jos turinys:

1050 metais Žvyrėnės pajūrio kaime į šiaurę nuo Bajorų, Baltijos jūroje prie kranto maudosi trys gražuolės: Augė, Naumė ir Skardutė. Besimaudančias suranda Bangputys ir susižavi. Prašo jas visas į savo pilį, esančią Baltijos dugne, tačiau jos atsiskoko vykti. Tada Bangputis pavartoja jėgą ir, pašaukęs tris undines, jas nugabena į puikiausią, gintaru grįstą, pilį. Nugalėjęs prašo, kad jos visos trys taptų jo žmonomis. Bet jos atsikalbinėja ir atsiskakina, nes jos Lietuvoje vieną jau myli. Užsirusinęs Bangputys jas nubaudžia tris dienas kalėti vario varžoje ir nekaltėti. Baudą atlieka. Vėl jis joms peršasi. Naumė karštai mieldžiasti ir Perkūną, kuris jos maldą išklauso ir trenkia į pilį. Ta proga jos visos pabėga. Pasiekusios jūros paviršius, plaukia Lietuvos kryptimi, ir priplaukia ją tolokai nuo šventosios. Suradusios tinka, apsisaito jo gabalais. Nuėmia jos ir Rainės kaimelį pas Ardėnus, kurie jas apėdė savo mirusios dukters Aldonos tautiniais rūbais. Iš jų pro šventąją per Palangą, Kretinę, Bajorus eina į savo Žvyrėnę. Kai jos dar buvo mažos — jos buvo labai gražios, todėl jas rožėmis vadino. Pajūryje susirenka krivaičiai, vaidilos, vaidilutės, pajūrio didžiūnai ir mieldžiasti už jas. Jos sužino, kad pas Bangputį jos kalėjo ne tris dienas, bet tris šimtus metų. Visa Žvyrėnė išpuošta raudonomis rožėmis. Po apeigų visi meta į Baltiją po tris rožes atminimui Trijų Rožių. Sugrįžusiųjų saujauta pulkiausia: jos visos dar jaunos ir skalsios, kaip anuo metu, kadaėjo maudytis. Tačiau kartais aplanko jas vlenoma, lūdesys ir susikrimtimas. Eina jos į Azos alką ir tampa vaidilutėmis.

Tai maždaug toks turinys. Poema ilgoka ir graži. Kada

ją skaitai — kažkaip ji traukia ir sunku ją padėti nebaigtą skaityti.

Užklausus p. Rasteni, pareiškė, kad jisai šią poemą pradėjo rašyti 1938 metais, tačiau parašęs 9 puslapius ir sustojęs. Bet pastaruoju laiku vėl pradėjęs rašyti ir baigęs kaip tik šių metų Darbo Dieną (kaip tik sukako 25 metai, kai p. Rastenis atvyko į Baltimorę). Daug turi parašęs p. Rastenis eilių ir anglų kalboje. Tarp jų "War's Curse", tilpusi žurnale Lietuva. Šias eiles p. Rastenis 1947 metais buvo įteikęs į Countess d'Esternaux, New Yorke paskelbtą konkursą temoje "Taika" ir laimėjo antrą premiją — bronzos medalį. Kitas ilgokas angliškai parašytas "eilėraščių" "The Toast to the Host" dar nebuvo spaudoje atspausdintas.

Taip pat p. Rastenis priklauso prie Society of American Poets organizacijos, kuri daro į mėnesį vieną kartą savo susirinkimus. Susirinkę skaito savo kūrinius. Kasmet leidžia savo knygą "Outburst of Song". Šiuose leidiniuose p. Rastenio yra daug tilpusios kūrybos.

Be parašytų lietuviškų ir angliškų eilių, p. Rastenis yra daug išvertęs lietuviškų eilių į anglų kalbą. O visi tie eilėraščiai, tilpusieji A. Vaičiulaičio "Outline History of Lithuanian Literature", yra vertinti p. Rastenio. Ten yra dalis Donelaičio "Metų", Malronio "Kur bėga šešupė", Baltrušaičio "Ramunėlės", Putino "Vidurnaktis" ir t. t.

Donelaičio "Metai" ir Baranauko "Anykščių Šilelis" taip

Po malonaus pasikalbėjimo su p. Rasteniu, eidamas namo, galvojau: tiek daug metų jau prabėgo, kai p. Rastenis paliko savo tėvų žemę ir jau giliai yra įsigyvenęs Amerikoje, tačiau, nežūrint to, — savo gimtajai kraštui jaučia savo širdyje labai giliai, smulkmeniškai viską atsimeina ir pina iš viso to savo gražią poeziją.

Antanas Česonis

pat išverstį į anglų kalbą ir paruošti spaudai. Anykščių Šilelis jau ir iliustruotas p. K. Mikolaicio (baltimoriečio) — Egilė prie ežero pamato kraujo putą, lapę, nešanti žastuką, meškos ir šernai šilėje, vėlinas nešinas Puntuką ir lietuviams ginant Tėvynę — medžiai jiems padeda, pildami ir prislėgdami priešą. Iliustracijos spalvotos.

Didesnieji vertimai iš anglų kalbos yra Sekspyro "Venus ir Adonis", Omar Kajamo "Rubijatai" ir Edgar Allan Poe "Varnas".

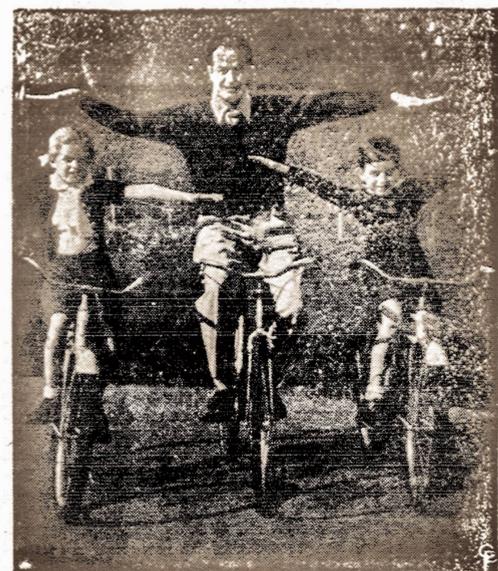
Nadas Rastenis turi daug laisčių, giriančių jo kūrybą, būtent, mirusio prezidento F. D. Roosevelt, kan. Kemšio, ministerio Balučio, kuris parbrėžia: "Dėl Dievo meilės tik neužmesk savo plunksnos", nuo grafienės d'Esternaux ir daug kitų.

Peržvelgus p. Rastenio kūrybą, matyti, kad joje yra įdėta daug darbo ir sukurta daug gražios poezijos. Tik labai gaila, kad visa tai savo laiku nebuvo išleista ir visuomenė neturėjo progos tų meno turtų pažinti.

Užklausus p. Rasteni, kada visa tai bus išleista, jisai atsakė: "Ilgainiui".

Po malonaus pasikalbėjimo su p. Rasteniu, eidamas namo, galvojau: tiek daug metų jau prabėgo, kai p. Rastenis paliko savo tėvų žemę ir jau giliai yra įsigyvenęs Amerikoje, tačiau, nežūrint to, — savo gimtajai kraštui jaučia savo širdyje labai giliai, smulkmeniškai viską atsimeina ir pina iš viso to savo gražią poeziją.

Antanas Česonis

Žinomas komikas Bob Hope Tautinėje Vaikų Šventėje, įvykusioje netoli Hollywoodo, dalyvauja su savo vaikūčiais. Fotografijos aparatas juos spėjo užfiksuoti kaip tik įdomiausiu momentu.

IŠ AMSTERDAMO

Mūsų kolonija labai praturtėjo buvusiais tremtiniais. Ir visokių čia esama: amatininkų, moksleivių, karių, medicinos studentų, operos dainininkų ir t. t.

Neseniai čia įvyko Lietuvos Operos dainininko St. Liepos koncertas, suruostas vietos lietuvių parapijos bažnyčioje. Tokių koncertų, iš tikrųjų, labai retai tenka išgirsti. Liepa — geras dainininkas. Tame koncerte dalyvavo muzikas Vytautas Marijošius, kuris akomponavo dainininkui ir pats vargonais pagrojo keletą dalykų. Be to, J. Olšausko vadovaujamas choras pagledėjo keletą giesmių. Dalyviai buvo labai patenkinti.

Panašus koncertas, tik ne bažnytinio tipo, netrukus įvyks Lietuvių Klube.

Atvykusieji iš Vokietijos lietuvių, ypač jaunimas, mokošiu, šokių, ruošiasi vaidinimui bei vakarui, kurio pelnas bus skiriamas likusiems tremtiniais Europoje sušelpi.

Pirmiau čia veikdavo BALF'o skyrius, turėjęs viešą rinkliavą, siuntes savo delegatą į seimą, bet dabar, jau kuris laikas, nieko apie jį negirdėti.

Nuo V. Sidzikausko atstiankymo, daugiau kaip pusę metų, čia kadaisė buvęs veiklus Politikos Klubas, dabar nieko nedarė. Vėliausiu laiku jis net susirinkimo neturėjo.

Darbščiausios čia yra karieivių motinos, kurios, kaip žinoma, yra pastačiusios paminklą žuvusiems kariams, surengusios keletą pelningų pramogų ir t. t. Būty gerai, kad jos ir kultūrinėje veikloje dalyvautų.

Kalnaberžis

Leonienės koncertas bus lapkričio 8 d.

Iš Philadelphia gautas pranešimas, kad Galinos Leonienės piano koncertas neįvyks spalio 8 d., kaip vienybėje buvo rašyta. Mat, tą pačią dieną Philadelphia BALF'o poseiminis bankietas.

Leonienės piano koncertas yra nukeltas į lapkričio 1 d. ir įvyks toje pačioje Lietuvių Muzikalių Svetainėje, 2715 E. Alhagheny Ave.

Visi lietuvių, tiek senesni gyventojai, tiek naujai įsikūrusieji, kurie tik turi atliekamą kambarį, prašomi neatidėliojant siūsti neįvardintus garantijas BALF'ui. BALF' mella patarpininkas per savo atstovus Vokietijoje, kurie yra arčiau tremtinių, ir parinks pageldaujamus kandidatus.

BALF Imigr. Komitetas

Juozapaitis Cafe

Restoran ir Baras
18 S. Fremont St.
Baltimore, Md.

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

C. WILLIAM KACHAUSKAS JR
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Boulevard
Baltimore, Md.
Telefonai:
LExington 5714
MULbery 8617

Garden Hotel & Cafe

A. ZINZELETA, Sav.
Gerai gėrimai ir užkandžiai
švarūs kambariai
612 E. Lombard St.
BALTIMORE 2, Md.
LExington 8229

Providence Auto Supply Co.

L. J. SAVITSKY, Sav.
Ivairūs elektros reikmenys, sporto dalykai, žaislai ir kit. metaliniai pabūklai
201-205 W. MARKET ST.
Tel.: 9206
Scranton, Pa.

BILL'S CAFE

Vincas Tamulaitis, Savininkas
ALUS, DEGTINĖ IR VYNAS
PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
282 E. MARKET ST.
Tel.: 3-9891
Wilkes-Barre, Pa.

S. BULOTA

Batai ir Vyras Aprėdalai
NEW PHILADELPHIA, PA
P O SILVER CREEK PA

Bus Stop Restaurant

Marianna Lakavičius, Sav.
Ivairūs gėrimai, geras maistas
821 Bank St.
Waterbury, Conn.

Tareila's Drugstore

As graduate pharmacist
in charge at all time.
826 Bank St.
Waterbury, Conn.
Telefonai: 3-9953, 4-9542

DR. M. J. COLNEY

148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. rytė iki 8 val. vak.

LAI DOTUVIŲ ISTAIGA

J. Markiewicz and Sons
15. Trumball Street
NEW HAVEN, CONN.

A D A M S SERVICE STATION

Adomas Radauskas, sav.
Padangos, gaolinai ir aliejus
GROGERIO KRAUTUVE
808 Main St. Watertown, Conn.
Tel.: Watertown 278

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City

Metinis dividendas 3%

Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki \$5000.00.

684 Washington Blvd.

Baltimore, 30, Md.

JONAS STIRNA

Restoran ir Baras

Tai vieta, kur susitinka visi žymiausi
Scrantonio lietuviai ir kitataučiai.

120 W. MARKET STREET

Telefonas: 3-9681

SCRANTON, PA.

JANUS TAVERN

PAUL JANUS, Savininkas

Pirmos rūšies maistas. — Ideališka vieta
piknikams ir išvažiuojamams

Viena iš gražiausių Long Island pakelės sustojimo vietų

ROUTE 25, CORAM, L. I., N. Y.

Tel.: Selden 2592-J

SILVER LAKE PACKING CO.

J. C. Kveragas, Sav.

Viena iš didžiausių skerdyklų
ir mėsos paskirstymo įmonių

137 FRANKLIN AVENUE

SCRANTON, PA.

Tel.: 4-6185 - 6186

UNION BRONZE FOUNDRY

High Grade Bronze Castings

STANLEY SKIKAS

SAVININKAS

(Pėda nuo Union Avenue)

BRIDGEPORT, CONNECTICUT

Tel.: 3-4696

Namų tel.: 4-6611

WATERBURY, CONNECTICUT

JOE'S TIRE SHOP

Joe Samoska, Savininkas

241 N. MAIN STREET

Telefonas 3-2414

JOHN STREET PACKAGE STORE

Didžiausias DEGTINĖS, VYNO, ALAUS ir kitokių
GĖRIMŲ PASIRINKIMAS

Peter G. Vitas ir Leon Raskauskas, Sav.
45 John Street
Tel.: 3-6669

RENDEVOUS RESTAURANT & GRILL

Ona Pakamanaitė-Dapšienė ir Sūnus, savininkai

MALONĖ VIETA SUSITIKIMUI

685 No. Riverside Street

Tel. 3-9932, 3-6564

FRANK T. ROHM

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdesio valanda sąžiningai patarnauja.

434 STRATFORD AVE.,

BRIDGEPORT, CONN.

Tel.: 4-8498

NEW BRITAIN, CONN.

Bill's Restaurant

Vytautas Degutis, Sav.
Ivairūs gėrimai, pirmos rūšies maistas.
Sokial seštadieniais ir sekmadieniais
810-814 Stanley Street

Paul's Restaurant

Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Ivairiausi gėrimai,
31 Spring Street

JOHN B. VARKEL

PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-8288

Hartford Ave. Restaurant

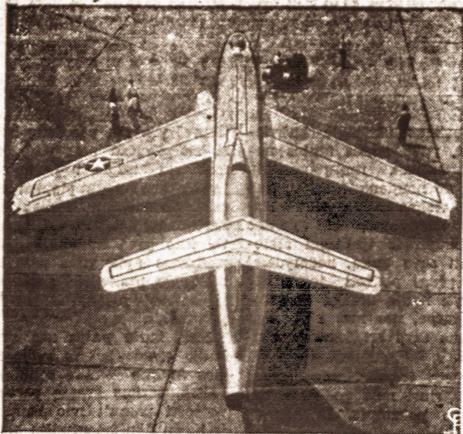
ANDRIUS ŠVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue

A. P. KARLONAS

Laidotuvių Direktorius
289 Chestnut Street
Tel.: 9-1181

Quality Market

VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street

Tai JAV naujausiai sukonstruotas XB-51 tipo bombonešis, pritaikytas sausumos kariuomenei paremti.

LIETUVIAI PASAULYJE

— Lietuvos Laisvės Invalidų Sąjungos Centro Valdyba, balgiant sąjungos nariams išemigruoti, savo centrą perkėlė į JAV.

— Kalifornijoje įsikūrusieji lietuviai tremtiniai nutarę jungtis į Amerikos lietuvių organizacijas, atsakydami steigti atskiras savo organizacijas. Tuo būdu norima sustiprinti lietuvių Amerikoje.

— Žurnalistas kun. dr. J. Prunskis išvyko ilgesnei kelionei į Pietų Ameriką. Jis lanko Brazilijos, Venesuelos, Urugvajaus, Čilės, Peru, Ekvadoro, Kolumbijos ir Panamos lietuvius, susipažindamas su jų gyvenimu.

— Venesuelos lietuviai, gavę iš krašto vidaus reikalų ministerijos atitinkamą leidimą, įsteigė savo Savišalpos Sąjungą.

— Kanadoje esantieji lietuviai, būvę tremtiniai, pamažu baigia atlikti savo darbo sutartis ir iš miškų bei įvairių statybos darbų tolimosios periferijoje pereina dirbti į miestus.

— Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Vykdomoji Taryba specialiais laiškais pasveikino Vakarų Vokietijos respublikos prezidentą dr. T. Heuss ir ministrų pirmininką dr. Adenauer, pareiškę, kad viso pasaulio lietuviai dėta žibūtinę kovą savo kraštui iš bolševikinės okupacijos išlaisvinti. Sveikinime pareiškta viltis, kad

savo kovoje už valstybės sujungimą vokiečiai nepamiršią ir lietuvių, kurių valstybė patiri pirmoji Vakaruose pakėle Rytų agresijos smūgius.

— Anglijos tekstilės pramonėje dirbančių lietuvių materialinė padėtis, ligi šiolie būvusi žymiai geresnė už dirbančiųjų žemės ūkyje, dabar dar pagerėjo, nes visame krašte pakeltas tekstilės darbininkų atlyginimas.

— Brazilijoje pagarsėjusio lietuviu spaustuvininko Prano Remeikio vardu Sao Paulo mieste pavadintas jo kolonizuotas rajonas. Svarbiausioji gatvė tame rajone gavo jo dukters Birutės vardą.

— Indjanos (JAV) universitete dirbantis lietuvis tautosakininkas dr. J. Balys savo atostogų metu keturiasdešimt dienų keliaus po Amerikos lietuvių kolonijas, surinko ir užrašė apie vieną tūkstantį įvairių dalykų: dainų, pasakų, mišlių ir kt. Visai magnetofonon užrašyta medžiaga išlaikyti reikėtų vienos paros laisvą.

Siemet rugsėjo 30 d. Pinnberge prie Hamburgo, jau ketverius metus tremtyje veikęs, Pabaltijo Universitetas baigė savo aštuntąjį, o skyrių ir paskutini semestrą. IRO sustabdė tolimesni šio pabaltiečių mokslo židinio darba, tiek mokslinį personalą, tiek studentus, ragindama kuo greičiausiai emigruoti iš Vokietijos.

KIEK ARGENTINOJE YRA LIETUVIŲ?

(Laiškas iš Buenos Aires)

Pirmoji lietuvių emigracija į Argentiną prasidėjo maždaug 1926 metais, netrukus po to, kai buvo uždaryta emigracija į Šiaurės Ameriką. Žinoma, labai maža lietuvių dalis pakliuvo į Argentiną dar ir prieš 1914 metų karą.

1930 metų pabaigoje emigracija į Argentiną buvo sustabdyta. Tada buvo skelbiama, kad lietuvių Argentinoje esama apie 40.000. Taip skelbė Lietuvos Vidaus Reikalų Ministerija ir Argentinos Imigracijos Departamentas.

Dabar, praėjus dvidešimčiai metų, ši skaitinė, mano supratimu, yra labai pasikeitusi. Juk per tą laiką, daug lietuvių mirė, daug išvažiavo į kitus kraštus, o kol dar Lietuva nebuvo svetimųjų okupuota, daug kas grįžo ir į savo Tėvynę.

Kiek dabar Argentinoje yra lietuvių, sunku pasakyti. Gana to, kad viešame gyvenime buvo išjudinta labai maža lietuvių kolonijos dalis. Savo gyvenamomis vietomis yra pasiskirstę šitaip: Rosario (500.000 gyv.) mieste 5.000 lietuvių, Bereso (45.000 gyv.) mieste 3.000 lietuvių, Tukuman, Kordoba, Santa Fe, Komodoro Rivadavia maždaug po porą simtų lietuvių ir dar pavieniškai, išmėtytais po plačiąją Argentinos teritoriją, apie 12.000 lietuvių. Atrodo, kad Argentinos provincijos miestuose bei miesteliuose apy-

tiksliai galėtų būti 10.000 lietuvių. Likusieji 30.000 lietuvių turėtų atitekti Buenos Aires.

Prieš 15 metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą ruošdavo ir dešimieji ir kairieji. Beveik visuomet tą parčią dieną. Ir vienį ir kiti džiaugdavosi pasisekimais. Tiek pas vienus, tiek pas kitus būdavo po pustrčio tūkstančio lietuvių. Su širdgėla tenka paklausti, kur gi yra kiti 25.000 lietuvių, gyvenantieji Buenos Aires? Reiktų atsakyti, kad šie 25.000 lietuvių visai nefigūruoja viešame gyvenime. Jie neskaito jokio laikraščio, neįlanko lietuviškų parengimų.

Šitoks mūsų tautiečių nedalyvavimas lietuviškuose reikaluose mus pastatė nelabai maloniai padėtyje, ypač, kai tremtiniai pradėjo rašyti mums laiškus, prašydami padėti surasti jų gimines, arba pažįstamus, kur leškomųjų ne tik kad nepažinojome, bet ir jų pavardės visai mums buvo neįgirdėtos. Net ir skelbimai laikraščiuose ir paieškojimai per konsulatų nieko nepadėjo.

Šių metų Vasario 16 minėjimas įvyko lietuvių parapiljos salėje. Publika buvo virš pusantro tūkstančio, kitaip sakant, mažiau, negu prieš 10 — 15 metų, o, be to, šiame minėjime dalyvavo keiči simtai jau čia užaugusio jaunimo.

Kiek dabar gyvena lietuvių Argentinoje, tikrai sunku pasakyti.

Vl. Veselauškas

ŠALPA AR IMIGRACIJA?

ANKETA BALFO VEIKLOS KLAUSIMU

Ryšium su Philadelphiaje įvyksiančiu BALFO seimu, kuriame bus svarstoma šios organizacijos atleities veiklos galimybės, mūsų skaitytojai, atsiliepdami į Vienybėje paskelbtą anketą, pareiškė savo nuomonis.

Dainininkė Barbora Darlys, ilgametė BALFO savanorė tautininkė, dirbanti uoste, sutinkant lietuvius tremtinis, tuo būdu labiau, nei kas kitas, turėdama progos susitikti su jais ir patirti jų spūdius, sako:

„Šalpa turėtų būti pirmas dalykas BALFO veikloje, nes BALFO as ir savo darba pradėjo, šiuo punktu remdamasis. Emigraciniai rūpesčiai atsirado tik žymiai vėliau. Atrodo, kad jie anksčiau ir baigsis, tai tada ir vėl pagrindinis BALFO rūpestis bus šalpa, šalpa tu mūsų tautiečių, kurie dėl įvairių priežasčių negalės riekur išemigruoti ir bus priversti pasilikti Vokietijoje.“

Negaliu pasakyti, kad BALFO rūpinimasis emigracija būtų nereikalingas. Uoste sutinku visą eilę žmonių, kurie džiaugiasi, pasiekę Amerikos krantus ir dėkoja BALFO už tarpininkavimą bei už jos atstovų Europoje žygius, ypatingai tais atvejais, kai emigruojančiojo byla užkliūva.“

Skautininkas Vladas Pauža, tik ką atvykęs iš Vokietijos, išskyręs New Yorko apylinkėse, rašo: „Mano nuomone, BALFO emigracinė veikla, taigi, tai tarpininkavimą tarp tremtinių ir emigracijos įstaičių, Europoje pilnai gali atlikti kuri nors pačių lietuvių tremtinių organizacija, nelaukiant tam reikalui net dviejų BALFO apmokamų asmenų. Tremtiniai patys geriau pažįsta savo reikalus. Jei BALFO atstovai Iz. Rovaitis ir J. Valaitis neišvystė plačiau savo veiklos emigracijos srityje, pasitenkintum vien atstovavimu ir, pasakyčiau, nereikšmingu tremtinių stovyklų lankymu ir savo pasakytosiomis kalbomis jų moraliniu stiprinimu, tai yra labai didelis nuostolis tremtiniam. Emigracinė stovyklose, Grohne ir Wentorfe, visą laiką veikia kiti tautiečių komitetai ar asmenys, kurie tuojau pat aiškina kiekvieną savųjų užkliūvimo priežastį, tuo tarpu lietuviams, kurie paskutiniu metu buvo viena gausiausiai emigruojančių grupių, nieko neturėjo. Jei būtų buvę žinota, kad BALFO šio neturėjimo arba nenorės daryti, būtų buvę savomis jėgomis imtasi ką nors daryti. Gal dėlto ir tremtinių organizacijos savo veiklos ta kryptimi neišvystė. Tuo tarpu BALFO žadėjo žadėjo ir nieko nepadarė.“

Geriau BALFO sekė šalpos srityje, tad čia ir turėtų dar daugiau dėmesio kreipti, nes, išvykstant raumeningiesiems mūsų bendruomenės nariams, stovyklose vis daugiau lieka kandidatų šalpos veiklai. Žinoma, ir ta šalpa turi būti kitaip vykdoma, negu ji ligi šiolie buvo. Man rodos, kad BALFO vienodai aukoja visų įstiklinimų (išskyrus komunistus) lietuvių, tuo tarpu BALFO šalpa Europoje buvo daugiau skirstoma vienos grupės asmenims, nors jiems kartais tos globos ir visiškai nereikėdavo. Nepaslapstis juk yra, kad viena studijuojančio jaunimo dalis kartais BALFO gėrybės nešdavo į juodąją rinka parduoti, kal tuo tarpu kita, susijusios diržus, badaudavo. Jei jau šelpiamas badaujantis, tai negalima žiūrėti, kokia yra jo akių spalva, nes valgyti vienodai nori visi: ir mėlynomis ir rudomis ir pilkomis akimis.“

Ekonomistas Leonardas Dargis, prieš mėnesį laiko atvykęs iš Vokietijos, šiuo metu įsikūręs Linden, N. J., sako: „Nuomonės, kurią vadinčiau nuosava, pareikšti negaliu. Galitu tik pasakyti tai, ką mes tenal Vokietijos stovyklose susirinkę kalbėdavome ir kuo sirgdavome. Mums atrodo, kad buvimas Vokietijoje yra pa-

našus mūsų buvimui ant kalno, iš kurio netrukus prasi-verš vulkanas. Todėl kiekvienas, kuris turi laimės iš Vokietijos ištrūkti, yra priskaitomas prie laimingųjų. Šiuo metu emigracija vyksta labai smarkiu tempu. Tačiau stovyklose, kurios pamažu retėja, lieka ne tik tie seneliai ir ligonys, apie kuriuos čia dabar daug kalbama. Tenai yra didelis nuostolis ir sveikų ir pajėgių seimų, kurios negali išemigruoti, nes dar neturi reikalingųjų darbo ir buto garantijų.“

Todėl yra gyvas reikalas, kaip galima greičiau, padėti tiems tautiečiams išemigruoti ir tai ne kur kitur, o tik Amerikon, nes šis kraštas, viską apsvačius, yra labiausiai priimtinas. Iš desperacijos dailis lietuvių, nesulaukdamai garantijų iš Amerikos, metasi į kitus kraštus. Tuo tarpu tenal, Australijoje ar Pietų Amerikoje, yra žymiai sunkiau įsikurti.“

Taigi, BALFO veiklos pirmoje eilėje turėtų būti emigracija.“

Romanas Palavinskas, gyv. Elizabeth, N. J., mano: „Atleityje pagrindinis BALFO darbas turėtų būti šelpimas, nes emigracija greitai pasibaigs. Emigracijos reikalas yra puikiai suprantamas lietuviškosios visuomenės, o dabar ji spartina ir patys atvykstantieji, kurie saviesiems patys išrašo ar kitur kur parūpina garantijas.“

BALFO, žinoma, čia Amerikoje gali pasireikšti emigracijos veikloje, kad ir garantijų vaju vykdydamas, tačiau Europoje jis neką gali nuveikti, todėl tuo reikalui ne išlaidų nereikėtų didinti, apmokant personalą. Geriau tie pinigai paliktų jų negalinčiųjų išemigruoti šelpimui, nes atrodo, kad dabar bus reikalinga tikrai gerai organizuota ir efektyvi parama mūsų kraujo broliams ir seserims Europoje.“

PRAŠO DARBO IR BUTO GARANTIŲ

Penkių asmenų šeima — trys suaugę ir du vaikai — ieško gero tautiečio, kuris galėtų parūpinti darbo ir buto garantijas atvykti Amerikon. Galima ir žemės ūkio darbas, dar geriau, nes šeimos galva yra apie 15 m. dirbęs ūkyje ir toj srityj puikiai nusimano. Rašyti šiuo adresu: IRO Area 3, Area Vocational Training School, Schweinfurt, Germany, US Zone, Paulinai Jogminaitienėi.

„...Esu nevedęs. Nuo pat karo pabaigos gyvenu DP stovyklose, dirbdamas mechaniko srities darbus. Dabar šoferiauju sunkiuose sunkvežimiuose. Esu gimęs 1912 m., R. Katalikas“. Rašyti: Julius Balceraitis, 323 Transport Group „C“, CMLO — Flugplatz, 22a) Krefeld-Bockum, Germany, British Zone.

Peter Baltuška, 68 m. amžiaus ir jo žmona 49 m. amžiaus. Adresas: Plainstr. 71, Salzburg, Austria, US Zone.

Juozas Talmontas, žmona ir sūnus 16 m. amžiaus. Adresas: Beethoven Str. 18-6, Fellbach bei Stuttgart, Germany, US Zone.

Jonas Kasperavičius, 41 m. amžiaus, žmona Ona 33 m. amžiaus, dukte Marija-Regina, gim. 1948 m. Adresas: 8761 Lab. Serv. Co., 62 Lab. Superv. Co., APO 757 US Army, c. o. Postmaster New York, N. Y.

Pranas Adomavičius, 41 m., žmona, 34 m. amžiaus. Adresas: DP Camp, Mittenwald, Germany, US Zone.

Kazys Baliūnas, 57 m. amžiaus, žmona Adelė, 47 m., sūnus Alfonsas, 14 m. ir žmonos motina: Konstancija Biškauskienė (Jasmanaitė) našlė, 74 m. amžiaus. Rašyti: (23) Oldenburg i. o. post office, Wehnen, DP Camp, Germany, British Zone.

LAISKAS RUNCEI

Bravo Runcė Dandierinas! Tavo eilės — perlas grynas. Tu už Lietuvą kovoji, Bolševiką išvanoji!

Bolševikai mus naikina, O už ką, tai kipšas žino. Bet ar Runcė pastebėjo, Kuo kiti čia prisidėjo?..

F.D.R. ir anglų Winy. Dar ir šiandien žmonės mini, Kaip į Kremlių jie keliavo, Ten gi susibūtiliavo.

Kadą Juozas juos vaišino, Jie „Pal Joe“ jį pavadino, Jam Pabaltę pastebėjo Ir daugiau tautų pridėjo.

Ten jie gėrė ir uliojo, Juozui kardą dovenojo. Jis juo vergia rytų šali, Nieks prieit prie jo negali...

Ką sakyti Dandierinas? Gal sakysi — melas grynas?.. Kaip galvoju, taip rašau. Jeigu klystu, atsiprašau... Ku Ku

SMŪGIS LAIKRAŠČIUI padaromas to prenumeratorių, kuris nesirūpina atsiliepti savo atsilikusi prenumerato mokesči.

PHILADELPHIA, PA.

WINIFRED'S MOTERISKŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ W. Jankauskienė, sav. 3409 Walnut St. Philadelphia Evergreen 2-3961

TRAUN'S CAFE N. E. cor. 16th Street and Spring Garden Tel. LO 7-8662, LO 7-4967 Pcs. Cheltenham 2562

Raymond Wasikonis RESTORANAS IR BARAS 2826 Master Street

Restoranis ir Baras EDVARDAS IR JULĖ BRESLAUSKAI, sav. 1645 Margaret Street (pusė bloko nuo Frankford ave.) Tel. Jefferson 3-2328

VINCO VIDGINO MAISTO KRAUTUVĖ 438 JEFFERSON ST.

ANTHONY MARTIN RESTORANAS IR BARAS 3759 N. 7th Street

WILLIAM VALAITIS Visokeriopas automobilių taisymas 1730-2 E. Moyamensing Avenue Tel. Howard 8-0396

FRANKFORD AV. CAFE John Baltaduonis, sav. 1700 Frankford Avenue

A. MIEŽIS Alus, degtinė ir vynas 2207 N. 2nd STREET Regent 9-4156 Philadelphia

BARON'S BAR

W. Baranauškas, sav. 5345 Wyalusing Avenue PHILADELPHIA, PA. Tel.: GR 3-9995

Runcė DANDIERINAS

JUBILIEJUS IR ALIEJUS

Vyra! Laisvės jubiliejus! Kiek ji rašalo išliejo, Kiek sau košes prisivirš, Paaiškės tikrai jai mirus.

Būk pasveikinta, laisvoji, Nors laisvai ir negalvoji! Gal tau pinigų jau stoka, Kad fr išvaizda prastoka?

Kaip ten Mizarai išėjo, Kad nerado jis plešėjo? Kad ką nupiešė, bet juoką: Nei gegutė, nei apuoką.

Kas iš numerio to viso, Kad gruzino nekėjo! Kas iš tokio jubiliejaus! Nei benzino, nei aliejaus...

PHILADELPHIA, PA.

GRUSH HOTEL AND BAR ADAM GRUSH, SAV. Kamps BROAD ir RACE STREETS (prie Broad Street Stoties) Tel. Rittenhouse 6-6530

GUS TUNAITIS — RESTORANAS — 3701 Old York Road

JOHN STARAH'S Restorantas ir Baras 34 N. 8th Street (kamp. Filbert St.) Philadelphia, PA.

HUNTINGDON CAFE, INC. B. Naujokas, Prez. Nell Naujokas, Sekr. Izd. DEGTINĖ, ALUS IR VYNAS Geriausia valgyla apylinkėje 918 W. HUNTINGDON ST. PHILADELPHIA, PA. RAdcliffe 5-9745

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA ANTHONY BALCHIUNAS, SAV. 113 SOUTH 34th STREET Arti Pensylvanijos Universiteto

MRS. ADAMS CAFE Alice Valancienė, sav. PUIKŲ GERIMAI IR VALGIAI 2701 W. THOMPSON ST. PHILADELPHIA, PA. Tel. Stevenson 2-5625

PETER DAVIDONIS VYNAI — LIKERIAI — ALUS 2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

WOODLAND CAFE B. J. TRIBULAS, Sav. 63rd STREET at WOODLAND AVENUE Telefonai: Saratoga 9656, West 4117

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI JUOZAS KAVALIAUSKAS Licensed Penna and New Jersey 1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN (RAMANAUSKAS) 1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110 Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži poplyčia, erdvi salė su baru, pakelivingsiems suteikiama na'vynė—viskas nemokamai. Nelaimės valanda krepšitės į mūsų įstaiga, diena ar naktį —mes visados pasirėmę suteikti ceriausi patarnavimą.

VIENYBE

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukštis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions \$4.00 per year, Canada \$4.50, elsewhere \$5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Penktadienis, 1949 m. spalio 7 d.

DAILĖS PARODOS BELAUKIANT

Šio amžiaus pradžioje skurdžioje Lietuvos tautos kūrybos padangėje vystėsi M. K. Čiurlionio genijus.

Nuo pirmosios Lietuvos Dailės Parodos Vilniuje, kur buvo išstatyti ir Čiurlionio kūriniai, praėjo daugiau, kaip 40 metų.

Šis laikotarpis mūsų tautai buvo audringas, bet ir turtingas savo kūrybos vaisiais. Jeigu pirmieji anų laikų Lietuvos dailininkų žingsniai, išskyrus, žinoma, Čiurlionį, buvo nedrausūs, tai to jau negalima pasakyti apie nepriklausomoje Lietuvoje subrendusius menininkus.

Deja, politinės sąlygos Lietuvai, jos kūrybai, šiandien yra nė kiek nepalankesnės, negu anais laisvės apyaušrio laikais. Priešingai, kai kuriais atvejais, jos dar blogesnės.

Ir, štai, kada geriausi Lietuvos sūnūs ir dukterys, pabėgę nuo audrų, dabar mėgina atkurti bent kuklius kultūros židinius, Amerikos lietuviai, kaip paprastai, jiems ištesia savo brolišką pagalbą ranka.

Didžioji Lietuvos Dailės Paroda, kuri bus atidaryta šio mėnesio 20 dieną New Yorke (Broadway ir 44 St.), yra nekainojama Amerikos lietuvių organizuotos visuomenės talka tremtyje atsidūrusiems Lietuvos dailininkams. Jų, daugumoje tremtyje, sukurti dailės meno kūriniai bus išstatyti specialiai įrengtoje New Yorko Mokslo Muziejaus salėje tik todėl, kad Amerikos lietuviuose atsirado žmonių (ALTS pirmininkas adv. A. A. Ols ir kt.), kurie nepabūgo net milžiniškų išlaidų. Jie pirmieji suprato, kad šios parodos reikalus bus mūsų visuomenės tinkamai suprastas ir, jam įgyvendinti, bus suteikta kuo plačiausia talka.

Labai svarbu, kad bilietai į tą parodą būtų iš anksto ir visur perkami, nes tai siejasi ne tik su dovanų laimėjimais, bet ir su mūsų kova dėl laisvės, kuri anksčiau ar vėliau turės būti laimėta.

MŪSŲ KALBOS KONSTITUCIJA

Mūsų kalbininkai per, palyginti, trumpą laiką buvo spėję mūsų kalbą žymiai apvalyti nuo įv. svetimybų, tačiau kartu su nepriklausomybės netekimu, ir šis darbas atsidūrė erškėtuotame kelyje. Mūsų mokslininkai savo darbo nenutraukė, tačiau informacinio laikraščio-kampeliuose ar siaurame asmeniškame kontakte nebuvo galimybių ir progos išsiaiškinti tų svarbių kalbos klausimų. O jų kasdien daugėjo ir jie vis aktualėjo, nes kalba, kaip ir pati tauta, yra gyva ir joje, kaip kraujuje, jauti tautos gyvastį.

Atsakyti nuo tautos kamieno, gyvenant svetimos žemės ir tarp svetimų žmonių, atsiranda dar didesnis pavojus pasimesti svetimybų jūroje, skverbiantis į mūsų kasdieninę ir rašto kalbą įvairiems žodžiams, specifiniai būdingiems to ar kito krašto gyvenamoms sąlygoms. Ir čia neatidėliotina reikalingas koks nors stiprus pagrindas, kuris kaip kirvių nukirstų visus mūsų abejotimus, sustiprindamas mūsų gimtosios kalbos žinojimą, parengdamas mus mūsų buvimui pasaulyje.

Jei kalbame, kad kiekviena gera lietuviška knyga yra garantija lietuvišybės stiprinimui, tai netrukus išsinaš lietuvių kalbos vadovas tikriausiai bus lyg tas gaivinantis vanduo, kuriuo palaistysime mūsų kultūros medį, kad jo šaknimis, kamieniu, šakomis ir lapais plaktų tik lietuviškas pulsas.

KINIJOS "LIAUDIES RESPUBLIKA"

Daugiau kaip pusės krašto savo rankose neturėdama, netekusi dviejų trečdalių savo gyventojų ir keturių penktadalių visos krašto pramonės, Kinijos taut. vyriausybė bando išsilaikyti tarptautinėje plotmėje, stiprindama savo pozicijas Jungtinėse Tautose. Iškilusi savo skunda prieš Sovietų Sąjungą, kaltindama ją palankint Kinijos komunistus, o tuo pačiu sudarant grėsmę pasaulinei talkai, maždaug tuo pačiu metu, kai komunistų vadovas Mao-Tse-Tung proklamavo Kinijos liaudies respubliką, paskelbdamas naujosios liaudies vyriausybės sąstatą ir prašydamas kitų valstybių pripažinimo, ji dar bando Jungtinėse Tautose užsitikrinti savo vietą, kad jos nepaveržtų Mao-Tse-Tung atstovai.

Nereikėjo nė abejoti, kad naujoji Kinijos liaudies respublika pirmiausia bus pripažinta Sovietų Sąjungos, nes, kaip pranešama, jau pačia pirmąja iškilimų dieną, prieš džiūgaujantiųjų respublikos proklamavimo šventėje atsiranda ir jų "kultūrinė delegacija", atvykstanti iš Mandžiūrijos. Vadinasi, "ši vienintelė teisėta Kinijos liaudies respublikos" vyriausybė dabar norės ir pasaulinėje plotmėje, atsieiti, Jungtinėse Tautose, savo teisiu. Ji, be abejojimo, paprašys tautinės vyriausybės atstovus užleisti jiems savo kėdes.

Kinija ligi šiol buvo laikoma viena penkių galybių ir turėjo savo nuolatine vietą Saugumo Taryboje, žinoma, su veto teise. Idomu, koks gi dabar bus šios komisijos balsų pasiskirstymas, jei Sovietų Sąjungos pavyzdžiui paskės D. Britanija ir Jungtinės Amerikos Valstybės, pripažindamos "liaudies respubliką", tai tuo pačiu sovietinis blokas dar gaus vieną poziciją, dar labiau sukomplikuodamas Saugumo Tarybos padėtį.

Visuotiniam Kongresui ruošiantis

Kol Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas Chicagoje baigia tvarkyti pačią mūsų Visuotiniojo Kongreso darbotvarkę, ALT sekretoriatas ir Kongreso Rengimo Komitetas ir įvairios komisijos energingai veda pasitarimus ir susirašinėjimus su jau pasirinktais referentais, kalbėtojais ir artistais. Kol kas, dar toli gražu, nėra pilnai žinoma Kongreso "žvaigždžių" sudėtis. Tikimasi, betgi, kad jau spalio 9 d. programa bus sudaryta.

Spalio 9 d. New Yorker viešbučio patalpose, įvyks N. Y. Liet. Tarybos šaukiama draugų atstovų konferencija, kuriuos tikslas bus sutelkti galimą glaudžiausią talką Kongreso rengimo darbuose. ALT Vykdomojo Komiteto visi keturi nariai — pirm. Leonardas Šimutis, vicepirm. adv. A. Ols, sek. Dr. P. Grigaitis ir izd. Mikas Vaidyla — dalyvaus konferencijoje. Greičiausia tik po šios konferencijos bus paskelbta darbotvarkė ir pramojų programa.

Tuo tarpu kvietimai įvairioms organizacijoms, kurių adresai yra žinomi, jau siunčiami. Tikimasi, kad lapkričio 4-6 d. d. New Yorker viešbutyje susirinkus apie tūkstantis jaunosios ir senosios kartos veikėjų, draugų atstovų, kurie nustatys gaires mūsų veiklai ir pasisakys vienas kitiems ir Lietuvos rūpinimui klausimais. Iš kolonijų jau pradeda plaukti žinios sumanymai ir patarimai. Kelių stambių organizacijų central ruošiasi savo skyrius tiesioginiai paraginti dalyvauti šiame istoriniame sambūry, kovingumo, pasiryžimo ir protesto demonstracijoje, piniginių talkos Lietuvos kovai už laisvę ir nepriklausomybę organizavime.

Viešbutis rezervavo mūsų Kongreso atstovams 700 kambarių, dvi didžiausias sales ir eilę kambarių komisijų nuostatai — kur vyks registracija, bus rašomos rezolucijos, vyks Kongreso komisijų pasitarimai.

Pirmos Kongreso darbų dienos vakare, lapkričio 4 d., tarp 5:30 ir 7:30 val. bus susipažinimo — priėmimo "valanda". Vėliau, ten pat vyks šokiai, kurių organizavimo našta prisidėm jaunuolių komisija.

Antrąjį darbo dieną pasibaigus, lapkričio 5 d. vakare, bus didysis bankietas, kur kalbės aukšti mūsų krašto ir miestų pareigūnai bei patys atsakingiausi lietuvių veikėjai. Bilietų kaina \$6, asmeniui.

Trečiosios darbo dienos programą pertrauks susikaupimo valanda — katalikiškos pamaldos Šv. Patrikjaus (St. Patrick) katedroje ir, gal būt, vienoje evangelikų bažnyčioje. Kongresą uždarius, lapkr. 6 d. vakare, bus koncertas ir literatūros bei meno vakaras, kuriame dalyvaus dainininkai, instrumentalistai, choras, ir 2 — 3 poetai-rašytojai.

Iškilmų ir pramojų programa kol kas dar nėra galutinai sutvarkyta, bet visos komisijos dirba, posėdžiauja, bilietus platina.

Kongreso atstovai turės progą aplankyti net dvi lietuvių tautodailės parodas.

Broadway ir 44 gatvės kampe, New York Hall of Science patalpose vyks Lietuvos dailininkų darbų paroda, kuri atsidaro spalio 20 d. ir tęsis bent vieną mėnesį.

71 Armory, Park Ave. ir 34 Street, lapkričio 7 d. prasidės Tarptautinė Paroda, kurią kasmet organizuoja Tarptautinis Moterų Komitetas. Čia New Yorko Lietuvių Tarybos Moterų Komitetas išstitys lietuvių tautodailės, liaudies dirbinių ir literatūros pavyzdžius.

JAV Apsaugos Sekretorius

Nesenai pertvarkytasis Tautinis Apsaugos Įstatymas, koordinuojąs ginkluotųjų jėgų civilinį ir militarinę kontrolę, duoda daugiau galios apsaugos sekretoriui Louis A. Johnsonui, negu jis turėjo jos, pradėdamas eiti savo pareigas.

L. A. Johnson yra advokatas. Jis seniai jau dalyvauja tautose politiniame gyvenime. Nuo 1937 m. ligi 1940 m. jis buvo karo sekretoriaus padėjėjas. Jis yra gimęs 1891 m. Roanoke, Virginia. Užbaigęs aukštesnę mokyklą, jis lankė Virginijos Universitetą, kurį baigęs, pradėjo praktiką West Virginijoje. Po ketverių metų jis buvo išrinktas į Valstybės Legislatūrą. 1917 m. jis buvo "majority floor leader" West Virginijos House of Delegates ir jos teisinio komiteto pirmininkas. Tuo metu JAV įstojo į karą. Per pirmą Pasaulinį karą Johnsonas tarnavo kaip pėstininkų kapitonas, dalyvaudamas Meuse - Argonne kovose Prancūzijoje 1918 m., vėliau buvo Vokietijoje su okupuojančia armija.

Grįžęs iš Europos, jis vėl dirbo advokatu ir aktyviai organizavo Amerikos Legiaciją, tapdamas jos teisinio komiteto pirmininku, o vėliau ir tautiniu pirmininku. 1924 m. išrinktas delegatu į Demokratų Seimą. 1936 m. pirmininkavo Demokratų Tautinio Komiteto veteranų komitete.

1937 m. Rooseveltas jį paskyrė Karo Sekretoriaus padėjėju. L. A. Johnson ragino pasirošti karui, jis rėmė padidintas oro jėgas, padėjo suformuoti ir įvykdyti pramonės pasirušimo programą.

Antro Pasaulinio karo patyrimai parodė, kad reikia sukoordinuoti visas JAV ginkluotąsias jėgas, norint greičiau ir geriau veikti. Taip praėjo National Security Act of 1947, paprastai vadinamas Unification Act, kuriuo remiantis įsteigtas Apsaugos Sekretoriaus postas, sekretoriui pavedant oro, saugumos ir laivyno pajėgas.

L. A. Johnson pradėjęs darbą, tarp tu skyrių nebuvo bendradarbiavimo.

Pirmomis savaitėmis Johnson bandė įvykdyti įvairių naujųjų — jis sujungė kai kur tuos departamentus, įvedė vieną "Ginkluotųjų Jėgų Dieną", panaikindamas visas kitas "dienes". Dėl to ir dėl įvairių kitų darbų jis veikliai susilaukė priekaištų.

Tačiau kongresas, pradėjęs tyrinėjimą, vėliau jį nutraukė, nes pasirodė, kad priekaištai ir skundai nebuvo pagrįsti.

DAILĖS PARODOS REIKSMĖ

Artėjant Didžiosios Lietuvos Dailės Parodos atidarymo dienai, ryškiai pastebimas lietuvių visuomenės susidomėjimas. Visoje didesnėse kolonijose steigiasi parodai remti ir globioji komitetai. Centrinė parodos komiteta sudaro Lietuvos diplomatinės šefas St. Lozoraitis, kuris atvyksta iš Romos specialiai parodos atidaryti, ministras P. Zadeikis ir konsulis: J. Budrys, P. Daudžvardis, A. Šalna ir J. Bielskis.

Paroda įvyksta kaip tik tuo metu, kai Amerikos lietuvių atstovai New Yorke suvažiavo Visuotinio Kongreso. Su tokiu lygiu kongreso balsu už Lietuvos laisvę tuo pačiu metu ir Lietuvos Dailės Paroda pabils už lietuvių kultūrą, o per ją ir už Lietuvos teisę ir nepriklausomybę.

D. Lietuvių Dailės Paroda yra didelis ir rimtas bandymas atsiskirti Lietuvai ir jos išsklaidytiems vaikams į Amerikos lietuvių vienybę, į jų jautrią užuojautą lietuvių kultūrai, kurią raudonasis terorizmas išgydo iš gimtojo mūsų tėvų krašto. Amerikos lietuviai, jau daug kilnių bandymų atlaikę, atlaikys ir šį, kuris savo didumu ir ypatinga reikšme paliks gilų pėdsaką ateitai.

Ambasadoriai ir kovotojai

Buvimas užsienyje kiekvienam, ypač mažos tautos nariui, uždeda rimtų pareigų. Tai ne naujiena. Mes jau nuo seno vienas antram dažna proga primename, kad turime garbingai ir tinkamai atstovauti savo tautai, nedarydami jai gėdos platinti jos garšą, išgyti naujų draugų svetimųjų tarpe, nes mes kiekvienas esame savo krašto ambasadorius.

Kieta tremtis, taip gausiai išblaškusi mus po visas pasaulio pakampes, tų pareigų nė kiek nemažina. Negalvojame, kad dabar "Man jau nereikia" ar "Yra pakankamai ir be manęs"! Ne! Priešingai! Šiuo metu mūsų atstovavimo savo tautai atsakomybė dar padidėja: prie ambasadoriškų uždavinių turime prisidėti dar ir kario pareigas.

Mūsų tauta dabar juk mirtiname pavojuje, atvirai kalbant, daugiau, negu pavojuje: tikroje savo tėvų žemėje barbarų — azatų įnai negalėstingai žudoma ir kerštingai naikinama.

Mes negalime į tai ramiai žiūrėti ir lengvai pakelti.

Vienas nedaug bepajėgtume padaryti, bet visa mūsų armija, išsidėstusi plačiausiame pasaulio fronte prieš bolševizmą, staliniskam šibūniui gali tvoti net mirtiną smūgį, nors mes kovotume tik tiesios žodžiais.

Gal ne kiekvienas turėsime tokios rizikingos drąsos — jeigu paminėti tik vieną pavyzdį — kaip A. Lietuvius, kuris, dar stipriai nemokėdamas anglų kalbos, neseniai surengė prakalbą anglų visuomenei Worcester mieste, Anglijoje, nušviestas kruvinas Stalino apgaules bei apvertkino jo vergų likimą, nuširdžiai pradedamas anglus prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo. Jo kalba buvo priimta kaip perspėjantis balsas prieš komunizmą ir plačiai aprašyta vietiniame anglų dienraštyje.

Privataus, asmeniškio žodžio kelias atviras kiekvienam mūsų.

Dirbame drauge su amerikiečiais ir angliais. Ar sunku jiems viena kita kartą atvirai, pasakyti žodėlį apie "bausiamąją pasaulio vergiją, nuo kurios mes bėgome, rizikuodami gyvybe?"

Čia ko nors perdėti, išgalvoti, ar gražinti nereikia: patį

tikrovė yra jau per daug balsi, šurpl. Kad nors pusę jos mokėtum nupiešti — ir tai jau vakarų žmogui plaukai ant pakaušio atsistotų. Tačiau pakartotinai išgirštas tai vieno, tai kito gyvo liudininko išsireikšimas apie visas pasaulio niekšybes pralenkusį raudonąjį terorą palengva atvers jėms škis.

Mes, kurie patys ant savo kaulio esame patyrę svilninančios Stalino saulės spindulių kaitrą, turime šventą pareigą perspėti pasauli nuo banditų ir beprotišku žmogžudžiū klasiškos bei vyliū.

Apdovanojo budelius

New York (LAIC). — Rugpjūčio 25 d. laidoje sovietų kompartijos organas Pravda paskeibė MGB ir MVD čekistų "apdovanojimo" sąrašus. Stalino budeliai apdovanooti ordinais "už sėkmingą vyriausybės pavestų darbų atlikimą", — t. y. už jų vykdomas skerdynes ir tušimius.

Tarp 75 budelių figūruoja du "lietuvių" — gen. majoras Juozas "Bartasiūnas" (maskolius su prisivartinta pavarde) ir pulk. leif. Leonardas Martavičius. "Latvius" vadinami gen. maj. Augusts Eglitis, pulk. Janis Vevers, maj. Sujan, pulk.

Rugsėjo 19 d. laivu General Hersey į New Yorko uostą atvyko 236 lietuviai, tuo būdu, pagal DP aktą, iš viso jau atvyko 12,186. Lietuviai tremtiniai.

MUMS

Naujai atvykęs lietuvis J. Ščiuka, tarp kitko, rašo: "Man Amerika labai patinka ir būtų joje malonu ir gražu gyventi, jei turėtumei darbą su tinkamu atlyginimu. Amerikos lietuviai yra labai simpatiški žmonės, bet yra ir keistulių taip, kaip ir visur".

Toliau skaitytojas nusiskundžia savo dalia. Pirmasis jo darbas, kurį buvo gavesi vien name restorane, buvo perlgas ir labai menkai atlyginamas. Šiuo metu jis dirbąs kitame mieste. Darbas vėl tos pačios rūšies, tik restorano savininkas yra lietuvis. Čia J. Ščiuka geriau jaučiasi, nors uždarbis ir nedidelis. "Kad nereikėtų nieko daugiau išgyti, tai gyventi jau būtų galima", — sako jis, baigdamas.

Vienas tautietis, praelta rudenį išvykęs į Boliviją, rašo, kaip jam pasisekė ten isikurti.

"Į Boliviją atvykau 1949 m. rugsėjo 26 d. Apstojau pas savo dėdę Cochabambos, kur su visa šeima ir gyvenau iki 1949 m. pradžios. Po Naujų metų persikėlėme į Sucre, kur išsinuomojome 10,000 ha dydžio dvarą, buv. Bolivijos prezidento-Arce rezidencija. Dirbame žemės tame plote buvo tik 300 ha, o likęs plotas — kalmi, apaugę krūmokšniais, kur ganosi avys ir ožkos.

Bolivijoje dar tebėra nepašaukta baudžiava. Dvaro plote gyvena indėnai turi per mėnesį atidirti 8 dienas ir atlikti kitokias prievoles. Tokių indėnų mes turime 60 asmenų. Jie čia vadinami cichua. Dirbti tingi ir yra gana nesąžiningi. Dideli girtuokliai".

"Man rodo, jau laikas, kad kas nors lietuviškuose laikraščiuose parašytų plačiau apie tarptautinę ligą, kuri dabar plačiai siautė ir daugelį žmonių nuagūdino. Dabar daugelis tos ligos bijo, nelyginant kokio maro. Ir 1918 m. žmonės buvo atsidūrę baimėje, sužinoję apie kažkokį nuodingą orą. Jei tas oras tikrai būtų buvęs nuodingas, tai mes jau vis būtume įmirtę ar bent gerokai pasirbę. Bet taip nebuvo. Ir dabar taip nėra. Taip bent man atrodo".

Grambalis
Psl. 4 — 1949 m. spalio 7 d.

V ŠERMENYS

GABRIELIS D'ANNUNZIO

Seniūnas Biago Mila, jau pašarvotas ir su skepetaitė ant veido, suvilgyta vandeny ir acie, gulėje išsitiesęs lovoje, beveik vidury kambario, tarp keturių vaškinių žvakių. Kambaris iš abiejų pusių budėjo žmona ir mirusiojo brolis.

Rožė Milienė galėjo turėti apie dvidešimt penkerius metus. Buvo tai žydinti moteris, skaisčius gymio, šiek tiek žema kakta, giliai išlenktais antakiais, pilkomis didelėmis akimis, kurių lėliukės mainėsi, kaip agatal. Apdovanota, didelė gausa plaukų, jai visada kaklas, smilkiniai ir akys slėpėsi po daugybe nepakiusių struogų. Visame jos asmeny spindėjo sveikatos tyrumas, ir jos šviežia oda kvepėjo gražiausių vaisių kvapu.

Emidijus Mila, klierikas, galėjo būti maždaug to pat amžiaus. Buvo liesas, su bronzine spalva veide, kaip tie, kurie gyvena kaime, atviroje saulėje. Minkšti rausvoki gyva-plaukiai dengė jam žandus. Tvirtai ir balti dantys telkė jo įspėnail vyriško grožio, o jo gelsvos akys protarpliais žėrėjo, kaip du nauji aukšiniai pinigai.

Abudu tylėjo: viena, slinkdama pirštais per stiklinį rožančių. Abudu buvo abejingi, kaip paprastai esti mūsų kaimo žmonės prieš mirties paslaptį.

Emidijus tarė po ilgo atdūso:

— Karšta šiandien.

Rožė pakėlė akis pritarimui.

Žemokame kambarielyje šviesa svyravo pagal lėpsnelių judesius. Sesėliai susirinkdavo kartais į kampa, kartais ant sienos, keisdami pavaldus ir tūrtumą. Langai buvo atvirai, bet langinės likosi uždaros. Protarpliais balto muslino užuolaidos sujūdavo tarytum nuo kvėpavimo. Lovos baltumoje Biago kūnas atrodė bemeigas.

Emidijaus žodžiai praskambėjo tylumoje.

Moteris linktelėjo galva, ir vėl palengvėle ėmė slinkti josios rožančius. Keli lašai prakaito blizgėjo jai ant kaktos, ir jos alsavimas buvo sunkus.

Emidijus po kiek laiko paklausė:

— Kurį valandą ateis jo paimiti rytą?

Jinai atsakė natūraliu savo balso skambėjimu:

— Dešimtą, su šv. Sakramento kongregacija. Po to vėl tylėjo. Girdėjo nei nuilustamas varlių kurkimas iš laukų, retkarčiais padveikdavo žolų kvapai. Visiškoje tyloje Rožė išgirdo kažkokį duslų gurgulavimą, išsėnantį iš lavono, ir su pasibaisėjimo išraiška pakilo nuo kėdės ir norėjo atsitolti.

— Nebijokite, Rože. Tai skystis, — tarė dieveris, tiesdamas jai ranką padrašinti. Jinai paėmė ranką instinktyviai ir ją laikė stovėdama. Įtempė ausį klausai, bet žiūrėjo kitur. Gurgulavimas tebesitęsė numirėlio viduriuose ir, atrodė, kilo į burną.

— Nieko, Rože. Nusiraminkite, — pridūrė dieveris, nurodydamas jai sėstis ant kraitinės skrynios, užtiestos ilgu išsiuvinėtu priegalviu. Jinai atsisėdo greta jo, vis tebelaikydama: ji už rankos, sumišusi. Kadangi skrynia nebuvo labai didelė, sėdinčiųjų alkūnės susiglaudė. Vėl užstojo tyla. Kulikų daina atplaukė į tolumos.

— Kulia naktis, prie mėnulio šviesos, — tarė moteris, norėdama kalbėti, kad išblaškėtų baimę ir nuovargį.

Emidijus nepravėrė burnos. Ir moteris ištraukė ranką, nes šis prisilietimas dabar ėmė teikti jai kažkokį nerimo jausmą.

Abudu dabar buvo pavergti tos pačios minties, kuri juos pagavo staiga. Abudu dabar apvaldė tas pat atsiminimas, atsiminimas iš vienos žalos meilės nekalbės laikų.

Jie tuo laikų gyveno Kaldore, ant saulėtos kalvos ties kryžkele. Vieno javų lauko paribiu traukėsi aukšta siena, sumūryta iš akmenų ir molio. Iš pietinės pusės, kuri Rožės tėvams priklausė, klestėjo ir dauginosi vaismedžių šeima, nesgi saulė čia buvo ištermin-gesnė ir skaidresnė. Pavasarį medžiai žydėdavo bendroje džiaugsmo šventėje. Sidabruotos, rausvos ar violetinės gubos kūpsodavo danguje, vainikuodamos mūrą, siūbuodavo, tarytum stiepdamosios aukštyn, ir sudarydavo drauge kažkokį svajingą dūgesį, tartum bitės medūnėsės.

Už mūro, nuo medžių pusės, Rožė tuo laiku mėgo dainuoti.

Galvus ir tyras balsas trykšdavo, tarsi fontanas, po žiedų vainikais.

Per ilgą taisymsi laikotarpį Emidijus girdėjo šitą dainą. Buvo nusilpęs ir išalkęs. Kad pabėgtų nuo dietos, vogčia išėdavo iš namų, slėpdamas po skvernu didelę gabalą duonos, ir žingsniuodavo pamūriu, lig paskutinės javu lysvės, kol pagaliau pastėdavo savo palaimos vietą.

Tada sėsdavos, atrėmęs nugarą į įkaitintus akmenis, ir imdavo valgyti. Kramnodavo duoną ir pasirinkdavo kur minkštą varpą: kiekvienas grūdelis turėjo savyje smulkutį lašą sulčių, panašų ir pienu, ir šviežią miltų skonį. Ragavimo ir girdėjimo pomėgiai besiveikiantiam maišėsi tarsi į vieną begalinį džiugų pajautimą. Tai šiame dykinėjime, šioje šilimoje, tarp šių kvapų, kurie dvelkė ore, tarsi galvinas ymo-kvapningumas, taipogi ir tas moteriškas balsas tapo jam gamtišku atgijimo penų ir lyg kokiu fiziiniu maistu, kurs išlėdavo jam gyslose.

(Bus daugiau)

PIRMASIS ŠVENTO RAŠTO VERTEJAS

Šių metų spalio mėn. 1 d. suėjo 347 metų nuo pirmojo šv. Rašto vertėjo Jono Bretkūno mirties.

Beveik vienu metu su Vilentu protestantų lietuvių tarpe pradėjo reikštis ir Jonas Bretkūnas, kuris buvo Labguvos ir Karaliaučiaus kunigu. Jis buvo kilęs iš MažLietuvos, iš Bambolių, kur susidūrė lietuvių ir vokiečių gyvenamos sritys. Nors jo kilmė nėra visiškai aiški, tačiau jis puikiai mokėjo lietuvių kalbą ir po lietuviškais raštais pasirašinėjo Jonu Bretkūnu (po vokiškais — Bretke).

Mūsų raštų istorijoje Bretkūnas ypatingai minėtinas už tai, kad pirmasis davė šv. Rašto vertimą lietuvių kalboje. Tą darbą jis dirbo 12 metų; vertė iš vokiečių kalbos pasinaudodamas lotynų, graikų, hebrajų ir lenkų kalbų tekstais. Vertimas — "Biblia tatali esti Veritas Schewntas Raschtas Lietuvischkal perguldytas per Jona Bretkuna Lietuvas Plebona Karaliaučiuje" — buvo baigtas 1590 m. Tai buvo pirmasis šv. Rašto vertimas. Nors Bretkūno vertimas dėl nežinomų priežasčių ir nebuvo išspausdintas, o liko tik rankraštis, tačiau vėlesniems šv. Rašto vertėjams jis neliko be įtakos.

Be šv. Rašto vertimo, Bretkūnas 1589 m. parašė ir išleido du giesmynus: "Giesmes Duchauanas" ir "Kancionalą", abu viename įrisime, 1591 m. "Postilla" — visų metų pamokslai ir dar keletą darbų bei neįlikusių rankraščių.

Ad. Dimavičius

IŠTEIGTAS LIETUVIŲ SPAUDOS CENTRAS

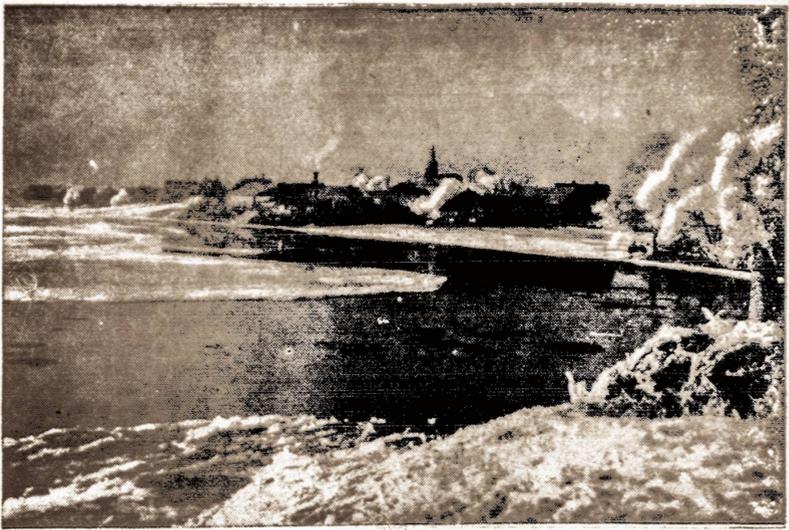
Lietuviškoji knyga, mūsų tautos priešpaūdas ir rašto draudimo laikais pasisventėli knygnešiu išnešota, nepriklausomo gyvenimo laikotaryje gražiai suklestėjusi ir paplitusi milijonais egzempliorių, šiandien vėl gyvena sunkius laikus. Tėvynėje lietuviškasis žodis raudonųjų pavergėjų nužudytas, tremtieji per ketverius metus taip gražiai reiškesis knygų leidimo darbas dėl sparcios emigracijos baigia sustoti, o Amerikoje dėl eilės priežasčių jau vis rečiau bepasirodė naujų knygų, jau vis mažiau beatsirado jų skaitytojų. O ir išleistųjų knygų platinimas šioje šalyje nebuvo centralizuotas, ir neretai pagėdaujama knyga sunku buvo gauti. Spaudoje nekarta buvo keliamas knygų skaitimo vienėje vietoje — lietuviškojo knygyno — klausimas.

Senesniųjų Amerikos lietuvių nuosirdžia pagalba, naujiems tūkstantiems tremtinių besitelkiant šioje laisvėje šalyje ir išjungiant į iš seno taip gražiai čia bešreikusį lietuviškas darbą, ir lietuviškoji knyga iš naujo atgyja. Ji šiuo metu tėvynės žiaurios priešpaūdos metu vėl tampa vienu svarbiausių veiksmų lietuviškos ir lietuviškosios kultūros išaiškymo darbe.

Šiuos svarbiausius tikslus turėdama galvoje, Gabijos leidykla, pradėjusi darbą tremtyje 1947 m. Vokietijoje, pastarųjų lietuviškųjų knygų leidimą ir platinimą tęsti ir Amerikoje. Tikintis Amerikos lietuvių, jų organizacijų ir buv. tremtinių pritarimo, įsteigtas Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje, kuris ne tik pats leis knygas, bet taip pat platins ir visas lietuviškas knygas bei kitus leidinius, išleistas įvairių leidyklų Amerikoje, Vokietijoje ir kitur. Užmegzti ryšiai su visais leidėjais, kurių leidinius Spaudos Centras skelbs spaudoje ir per betarpiinį kontaktą su Amerikos lietuviams. Užsakykus Spaudos Centras atliks paštą. Naujų leidinių sąrašai bus stuntinėjami visiems jų pagėdaujančiams. Lietuvių Spaudos Centro Amerikoje adresas yra šis: Gabija, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Spaudos Centro organizatoriai mano, kad šio kultūrinio žygio reikšmė visų bus reikiamai įvertinta, ir tikisi lietuviškosios visuomenės Amerikoje paramos šiame darbe.

(Elv)

Kai laisvomis mūsų tėviškės upėmis tekėdavo pavasaris...

KĄ PALIKSIME ATEITIES KARTOMS?

Veik prieš du tūkstančius metų didysis romėnų poetas Publius Ovidius Naso savo rašto kūrinius laikė patvaresniu paminklu už varį ir Egiptų piramides. Ir kaip jis teisingai atspėjo: griuvėsiais virto anų laikų kolizėjai, greit bus pusanatro tūkstančio metų, kai ir pati Romos imperija sugriuvė, net ir tų laikų valstybinė lotynų kalba pateko į mirusiųjų kalbų tarpą, ja daugiau niekas nekalba. Bet už tai raštai, taja kalba sukurtos dvasinės vertybės, išliko iki mūsų laikų.

Dabar paklauskime save: o kokią palikimą mes, lietuviai, paliksime ateities kartoms? Prieš septynis šimtus metų lietuvių buvo sukūrę vieną iš didžiausių ir galingiausių valstybių, kuri, išgyvavusi kelis šimtus metų, šalia kitų uždavini, išgebėjo Europą nuo totorių antplūdžio ir sustabdė germanų veržimasi į rytus. Anų laikų lietuvių kariuonių ir valstybinių sugebėjimų niekas neištrins iš istorijos. Bet tai tik kariškoji ir valdymo sritis, o per šimtmečius kurčias lietuvių dvasines vertybes ir net pačius jų kūrėjus pasisavino kita, nes jie kūrė kitomis kalbomis ir kitų tautų vardu.

Tarsi po ilgo miego, devynioliktam šimtmečyje mūsų tautos sąmonė vėl atgijo, ir tas atgijimas buvo apvainikuotas valstybinės laisvės laimėjimu 1918 metais. Nors į dvidešimtojo amžiaus valstybinį gyvenimą įžengėme veik visiški ubagai, neturėdami savo kalbos, bet ar daug mes sugebėjome išsaugoti atelčiai, ar daug mes sugebėjome parodyti pasauliui: kaip mes galime ir ko mes verti. Tiesa, nedaug tapvyko išgelbėti iš viską lietuvišką nainkančių maskoliškųjų ir vokiečių okupantų. Išgelbėta dalis lietuvių meno kūrėjų, kurie, būdami tremtieji, žiauriausios sąlygose nepaliovė kūrė, o jų darbo vaisiais daug kas Europoje gėrėjosi ir stebėjosi. Nedaugelio lietuviškojo meno entuziastų, didelių pastangų dėka, šie kūriniai

nių — buvo pasisavinę kaimynai. Iš tų likusių, iš tų trupinių lietuvių labai trumpu laiku sugebėjo sukurti progresyvią valstybę. Numetęs svetimųjų pančius, lietuviškasis genijus pradėjo reikštis visose srityse, ne tik pasivydamas toliau nužengusias tautas, bet daugelį jų ir pralenkdamas.

Aniceto Šimūčio kalba, pasakyta per Ginkaus radijo valandą, rugsėjo 24 d.

Lietuvos žmonės prieš karą kelis kartus socialiau ir geriau gyveno, negu tokie rusai, lenkai ar net ir vokiečiai. Negalėjo to pakęsti grubuoniški mūsų kaimynai iš rytų ir vakarų. Lietuva, lyg tas prazvantis pumpuras, buvo sutriuškinta 1940 metais. Žiaurieji okupantai, lyg tamsūs debesys, užgulė mūsų tautą. Bolševikas maskolius nesitenkina vien politiniu Lietuvos pavergimu, bet yra pasiryžęs galimai greičiau sunaikinti ir pačią lietuvių tautą, žudydamas ir blaškydamas lietuvius po plačiąją Maskoliją. Tik mūsų, už geležinės sienos esančių lietuvių, negali maskolius išgaudyti. O kaip jis norėtų sunaikinti jo balsaus kriminalinio ludininkus ir sąžinės išmetinėtojus, kaip jis norėtų ištrinti iš istorijos mūsų valstybinės nepriklausomybės laikotarpį dvidešimtojo amžiaus pradžioje.

LAISVI ŽURNALISTAI EUROPOJE VEIKIA

London (LAIC). — Tarp tautinė Laisvų Žurnalistų Federacija, kuri telkia vidurinės ir rytų Europos bei Pabaltijo ir Balkanų kraštų laikraštinkus, nutarė sukviesi valdybos pasitarimą Paryžiuje š. m. spalio 2 d. Sąjungos nariu yra ir Lietuvos žurnalistas Sąjunga (Vokietijoje). Antrasis šios federacijos kongresas įvyks Londone, gruodžio 3 ir 4 dienomis.

Prenumeratoriams

Vienybė, kaip ir kitų mūsų laikraštų, pagrindines pajamas — prenumerata. Todėl geriamieji Vienybės skaitytojai prasomi savo prenumeratą atnaujinti tuojau, kai tik ji išsibaigia. Priešingu atveju, laikraštis, kurio leidimas šiais aukštų kainų laikais jau ir taip yra sunkus, pradeda jauti pajamų trūkumą. Tuo tarpu kiekvieno skaitytojo pareiga padėti savo laikraštui. Ir tai imanoma be didelių pastangų: reikia laiku užsimokėti savo prenumeratą.

Laiškas mielam bičiuliui

Jau dvi savaitės, kai aš perplaukiu Atlanto vandenyną. Aš dabar gyvenu Cicerio, Illinois. Kasdien klausau, kaip gaudžia šv. Antonijaus bažnyčios varpai. Ne, bičiuli, čia nėra jokio triukšmo. Čia man gera, ramu. Už lango supasi didelio medžio šakos. Tylu, kaip ir Vikingų žemėje, kai aš sėdėdavau raudoną granito kalno viršūnėje, o balti rūko debesys slinkdavo po mano kojomis.

Aš galvoju, ką tau rašyti? Gaiva pilna išpūdžių. Tačiau, kai giliau pagalvoju, rodos, nieko reikšmingo negaliu pasakyti. Rodos, nieko naujo neįvyko, kai palikau Europos krantus. Amžino judėjimo dėsniai nepasikeitė. Jie nieko bendro neturi su mano kasdieniu gyvenimu.

Aš jau Europoje patyriau, kad Amerikoje saulė ir žemė stovi vietoje... Čia sukasi tik doleris... Tai yra gryna tiesa... Doleris čia sukasi laikrodžio švytuoklės tikslumu. Bet jis visiškal nardo pasaulio santvarkos dėsnį. Jis tik patvirtina Dievo žodį, pasakytą Adamui angelo lūpomis prie Rojaus vartų: "Prakaitu valgysi savo duoną".

Kelionė per jūrą man sekėsi puikiai. Aš visai nesirgau jūros liga. Mano bendraketeliam buvo sunkiau. Trečiąją kelionės dieną jūroje pūtė septynių balų vėjas. Iš 1400 keleivių tik 200 atėjo prie stalo. Jie atsikakė valgyti vistingą, marmeladą ir net slyvų kompotą.

Vėliau aš galėjau ramiai stebėti amžiną jūros žaidimą. Mačiau, kaip bangos sudūža į laivo plieninius šarvus. Jos ištyksta į smulkius

vandens lašelius. Tada saulėdiena akimirksniui susvinta laumės juosta — vaivorykštė. Kelis kartus iš vilnių iškėlė galvas jūros šunes. Didelės žuvis pasokdavo, pasokdavo ir vėl dingdavo gelmėse...

Perplaukęs Atlantą, aš nesidžiaugiau kaip vaikas. Aš tik stebėjausi ir dangų kylančių rausvu gaisru. Vos tik užgėso žvaigždės ir uosto žiburiai, aš pamaniau New Yorko dangoraižius. Aš nieko negalėjau pasakyti, aš galėjau tik visa tai stebėti. Amerika nuo Europos daug skiriasi. Visur tai krinta į aki. Iš Bremeno pro Doveri mus lydėjo tūkstantai žuvėdų. Jų raudome ir New Yorke.

New Yorke, Chicagoje ir kt. matai — tik automobilai, automobiliai... Pieni parkai, aikštės. Visuose šaligatviuose stovi, kaip kareivių kolonos. Aš mačiau daugiau automobilių, negu žmonių gatvėje. Ar žinai, bičiuli, kodėl? Aš tau turiu pasakyti tiesą. Žmonės dirba fabrikuose, o automobiliai, kaip ištikimi šunes, jų laukia prie vartų... Paskuli jie rieda, vingiuoja virtinėmis, slenka nenutrūkstama grandine gatvėmis...

Europos paukščių čia nematyti. Lakštingalos neubauja, pempės neklykėja, šarkos ir sveičius nekvičia. Nemačiau čia raudoną snapu kalenantį vėno gandro. Nežinau, kas vedusiems atneša vaikus. Tačiau, jie čia gema, auga ir klykia dangoraižiuose, po šilko užuolaidomis, lygiai taip, kaip ir mūsų šiaurinėje pastogėje. Farmoje aš sutikau varnėną. Jis ten linksmai švilpauja. Pasveikinau kaip tikrą broli. Greit sužinojau, kad jis čia toks pat ateivis, kaip ir aš. Viena gera ponis kažkada pirkė jū Europoje už 5000 dolerių. Vėliau juos pakrovė į lai-

va, atvežė Amerikon ir paleidė miškuose. Varnėnai čia dabar, kaip kokie vėjavaičiai, švilpauja per dienų dienas. Jiems čia taip patinka, kad jie čia gyvena žiemą ir vasarą. Man irgi čia patinka. Aš manau, kad ir tau patiks, kai tu atvyksi.

Bet klausyk, vaikine, kol dar neįsėdai į valtį...

Zinau, kad tu neturi sidabro ir aukso vertybių. Nėra pas tave ir kitų brangių metalo išdirbinių. Porcelianas, foto aparatai, akordeonai netavo branzai. Tad išvykdamas neapsikrauk dėžėmis, čemodanais. Neimk batų mediniams padais, geležinės kareiviškos lovos, senos kuprinės su šaukštais, katiliukais ir senais skudurais. Neimk ir čemodanų. Aš, jei dar kartą keliausiu, pasiimsiu tik portfelį. Visa kita gali čia rasti ir užsidirbti, jei tik tau nauja sveikata.

Mačiau, kiek vargo turėjo sunkių skrynių mylėtojai. Kiek iškentėjo baimės brangiųjų metalų ir porceliano savininkai. New Yorko muitininkai puikūs vyras, gražiai apsirengę, mandagūs, kalba ir vokiškai, bet vyras padorus ir sąžiningi šalies įstatymams. Jie paprašė atkalti visas skrynias, atrišo visus mazgus, apčiupinėjo visus čemodanus. Visą surado, kas buvo vertinga.

Bet gana jau rašyti. Žiogas išdamavo savo dainą. Angelai jau varsto erdves. Gėsta žvaigždės. Padangė švinta ir rausta. Vėl skambės šv. Antonijaus varpai. Bus metas ir man išeiti pro medinius vartelius. Eidamas gatve, aš dar pažūrėsiu, ar čia krinta rasa ant vejos, ar tik prakaitas prausia dulkėtą kaktą. Tad, good bye, jaunas drauge aštuntio ryto prieblandose.

A. Vilainis

BARONO MIUNCHHAUZENO NUOTYKIAI

Nuostabius barono išgyvenimus keliaujant, kariaujant ir medžiojant, pradėdame paspaudinti artimiausiame Vienybės numeryje. Baronas Miunchhauzenas patyrė nepaprastai daug nuotykių karo žygyje prieš turkus, ant patrankos sviedinio skrisdamas, įsilaužė į priešo tvirtovę, medžioklėse vienu šūviu šaudė septynis žvėris, buvo prarytas milžiniškos žuvis, iš ten išbėgęs, pakliuvo į vulkano karalystę, dar vėliau atsidūrė sūrio saloje, kurios gyventojai turėjo tris kojas, vieną ranką ir vagą kaktoje... Baronas yra buvęs ir Lietuvoje, o su lietuvišku arkliu jis visokiausias išmones išdarinėjo. Sunku čia suminėti visus jo nuotykius, reikia juos perskaityti. Šiuos nuotykius atskira, gausiai iliustruota, knygą išleidžia Gabija (412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.). Paasal šia knygą, kuri išversta į daugelį kalbų, buvo pastatyta spalvota filma, kurią ir daugeiui lietuvių teko matyti.

Motorų Pasaulis

Redaguoja V. TYSLIAVIENE

Mrs. Helen LaFarge ves tautinių šokių klasę Eastside High School Paterson, N. J., tos mokyklos auklėtinius mokydama įvairių tautų, jų tarpe Pabaltijo, Skandinavijos, Lenkijos ir Vokietijos kraštų tautinių šokių. Tautinių šokių klasė, pradėdant šiuo trečiadieniu, dirbs kiekvieno trečiadienio vakarą ligi gruodžio 14 d.

KARALIENĖ JADVYGA JOGAILIENĖ

(Tęsinys)

Jogaila vienas, be žmonos, važiavo tėviskas lankyti. Galima išsivalduoti, kiek paskaliu tada sklido apie Jadvygą. Jadvyga jau gruodžio 10 d. pasirašė vieną dokumentą Krokuvoje, atsiet, gruodžio pradžioje jau buvo Lenkijoje. Neretka turėti didelės fantazijos, norint apytikriai išsivalduoti jos perygyvinius.

1387 m. vasario 17 d. Vilniuje oficialiai prasidėjo Lietuvos krikštas. Pirmoji, tvirtinanti Lietuvos Katalikų Eklezijos teises, privilegija neturi nei Jogailos, nei vyskupų parašų. Jų neturi nei vienos privilegijos (Lvovas, pvz., vasario 18 d. gavo savo teisių patvirtinimą tiesiai iš Jadvygos rankų. Visi Jadvygos darbai Vakarų Ukrainoje yra dokumentais atžymėti).

Tuo metu, kai Jadvyga, vietoje ramiai laukusi vyro, ieškojo paguodos, keliaudama pietuose, Jogaila, nepasidamas tragikomiskos savo būklės, skelbė kiek mokėdamas pagrindines religijos tiesas ir krikščio. Syki, netekęs kantrybės, matyt, nuolatinių patyčių įerzintas, įsakė žiauriai nukankinti du rusus — bajorus. Pravoslavai vėliau tą faktą pabrėžė, įtikindami, kad katalikybė buvusi prievartai įvesta.

1387 metų vidurvasarį Jogaila, oficialiai savo tėvyne (terra suas) pakrikščijęs, grįžo Lenkijon. Čia jo laukė naujas smūgis. Ejo gandal, kad Jadvyga matėsi su savo pirmuoju vyru. Jogaila patikėjo. Teatru tinkanti scena. Teismas. Jadvyga nusidėjėlis rūbais aprengta, klūpodama, kaip prasiokė ant pilkos žemės, bučiavo evangeliją ir prisiekė esanti nekaltą. O dvaršičkis, Vilhelmo bičiulis ir jo turtų Lenkijoje paveldėtojas, turėjo, kaip šuo, palindęs po suoliu atlioti, kad paleido melagingus gaudus.

Ši visa procedūra buvo lenkų politikų ir dvasininkų suvaidinta komedija santuokai, ir Lenkijai nuo tarptautinio skandalo išgelbėti, bet ji, žinoma, negalėjo, atzavinti nei prarasto jaunavedžių pastikėjimo, nei "laimės". Jadvyga nebenorėjo Jogailos matyti ir

syki, nuodėmklausui priminus kai kurias jos prievoles vyrui, karalienė, kojos treptelėjimu palydėjusi savo žodžius, įsakė jam tylėti.

Skandzai pažeminta penkiolikametė Jadvyga, tų visų perygyvenimų paveikta, pakitėjo. Surimtėjo, nebesoko, nelankė puotų, kukliai rengėsi, slaugė ligonius, dažnai lankėsi maldyklose. Jogailai atvykus, tarnai jam pranešdavo, kad karalienė serganti ir negalinti jo primti. Žodžiu, Jadvyga įgavo pamaldžios ir dievotos moters aureolę.

Lietuvoje Jadvyga buvo tik viena kartą — 1392 m. Jokio turto ar privilegijų bei teisių ji čia negavo. Šalia puošnios Onos Vytautienės ji atrodė labai kukliai.

Po trylikos labai nelaimingų metų Jadvyga laukė kūdikio, sosto įpėdinio. Jogaila, jau turėdamas 50 metų, jo labai laukė, tačiau motinai neparodė jokių sentimentų. Jo visur būta, bet Krokuvoje, kur jo laukė Jadvyga, jis nesilankė.

Ir kūdikiai gimus, jis nesukuba. Jis į Krokuvą atvyko tik trims savaitėms po kūdikio ir žmonos mirties praėjus. Dlugošas tvirtina, kad jis Jadvygos galėjosi.

Jadvygos dvigubos vestuvės, sukėlusios to meto Europoje daug kalbų, paliko daug istorinių pėdsakų. Niekas įsakmiai negali paneigti, kad Jadvyga nebuvo buvusi Vilhelmo žmona. Popiežius Pijus II laisike kardinolui Zbignievui Olesnickiui smerkia Jadvygos antrąsias vestuves, išsireikšdamas — nupta in concubinato tenetur (žmona dvipatystėje laikė). Šią sartinį reikia laikyti neabejotinai tikru. Atrodo, kad aišku, jog Vilhelmas ir Jadvyga, teisėtai sujungti, dar, ką galėjo, kad jų santuoka nebūtų išardyta. Jų jaunuoliška meilė praetiles tyrinėtojams gali sukelti tik simpatijų.

Šiandien plačiai kalbama apie Jadvygos kanonizaciją arba bent beatifikaciją, nurodant, kad jos nuopelnas buvęs Lietuvos krikštas. Tačiau, kaip matome, toks teigimas visai neatitinka tiesos. Galbūt ma jauti Jadvygai simpatijų, kaip nelaimingai moteriškai, tačiau versti ją Lietuvos šven-

RASA GUSTAITĖ GAVO STIPENDIJĄ

Jauna gabi lietuvaitė Rasa Gustaitytė (15 metų amžiaus) gavo stipendiją vienoj geriausių mergaičių mokykloj: Dana Hall, Wellesley, Mass.

Stipendija jai išrūpino didysis DP studentų draugas ir globėjas Mr. William H. Sudduth, kuris jau ne vieną lietuvių studentą yra išsiuntęs į garsias Jungtinių Valstybių kolegijas ir universitetus. Rasos sesutė Jūratė taip pat studijuoja Michigano Universitete, Ann Arbor, Mich.

Gen. Gustaitis, Rasos tėvelis, nepriklausomybės laikais buvo Lietuvos aviacijos viršininkas. Bolševikai jau pirmosios okupacijos metu jį ištrėmė į Sibirą.

Rasa su motina, dviem sesutėmis ir senele atvyko į Ameriką prieš metus laiko. Ji puikiai kalba angliškai ir šiemet iš angli kalbos laimėjo klasėje pirmą vietą, pralenkdama penkiasdešimt savo draugų amerikiečių.

Dainavimo mokytoja A. Stephens.

Alice Stephens studija jau atidaryta šlam sezonui ir priėmimo pamokoms. Jeigu pageldaujate išmokyti dainuoti arba aiškiai kalbėti, tai kreipkitės į šią prityrusią balso mokytoją — Alice Stephens.

Ateinantis choro koncertas įvyks gruodžio 11 d., Sokol Hall. Bus graži, įvairi dainų programa. Choras pagerbs dvi solistes: Josephine Miller ir Irene Mikšys.

Chore dabar yra vietos astuonioms dainininkėms. Reikalingi astuoni balsai: du lyriniai sopranai, du mezzo — sopranai ir keturi altai. Jeigu esate tarp 16 ir 35 metų amžiaus ir bent vienerius metus lavino- te savo balsą bei nuoširdžiai mėgstate dainuoti ir uoliai dirbti chorui, tai maloniai kviečiame į talką. Pamokos vyksta trečiadienio vakarais nuo 7 iki 8,30 val.

Suinteresuotosios gali pasišaukti A. Stephens-Harrison 7-2303 išbandyti. Alice Stephens studija yra 410 So. Michigan Blvd., kambarys 308.

Atvykę lietuviai dėkoja geradariams

Sirdingai dėkoju visiems geradariams, kurie mane pakvietė į Amerikos šalį: brangiai seseriai ir švogeriui Matuliams, gyv. Worcester, Mass., seseriai ir švogeriui Linauskams, jų dukrelei ir žentui Morkūnams, taip pat gyv. Worcester, Mass., globėjusiems mane ir selpusiems. Taipgi noriu padėkoti nuoširdiems mano bičiuliams Jonui ir jo žmonai Simankauskams, gyv. Worcester, Mass., už gausias dovanas, kurias iš jų gavau, atvykęs į Ameriką.

Šių geradarių niekuomet nepamiršiu. J. Seinka

Po penkerių nevilčių ir vargo metų, savo geradarių padedami, pasiekėme šią laisvės šalį ir čia išsikūrėme.

Mūsų geradariams Elzbietai Makutėnaitis ir Veronikai Makutėnaitis, Elizabeth, N. J., 615 Madison Ave., tariame širdingą aciu.

Taip pat mūsų gili padėnioms priklauso P. ir T. Klimams, Salikiams, Narušiams, Kulbokams, Kidžiams, Juškams, Brazaitienei, prof. Zilevičiui, ir Serepėkai, Elizabeth, N. J., už dovanas, patarimus ir pagalbą įsikuriant, Daukantams ir Garšvams, — Woodhaven, L. I., — už dovanas ir pagalbą, susirandant darbą, M. Miravicienei, Chicago 32, Ill., už moralią ir materialią paramą, M. Rudis ir Chicagos Lietuvių Moterų D-jai, Chicago, Ill., už dovanas.

Mogenių ir Rudzių šeima

VALERIJOS GROZIO SALONAS

Valerija Gimbutienė, Sav.

Turi moderniškiausias priemones plaukams šukuoti, garbinuoti, dažyti ir galvos bei veido odai masažuoti. — Manikiūra, "cold wave", "permanent wave" ir kitokia

Importuotos mašinos

Virs 15 metų blynyje

106-17 Liberty Ave.

Ozone Park, N. Y.

Tel. Virginia 3-1327

Lietuviška marškinų siuvykla ir rankų audykla

LITBALT COMPANY

gamina visokius marškinius, kaklaraiščius, šalikus, audžia lietuviškus marginius ir t.t.

Turime pasirinkimą puikių šalikų, kaklaraiščių, lietuviškų juostų ir galvos papuošimui juostų.

Priima užsakymus visokiems marškiniams, tautiškiems rūbams, staltiesėms, lovatiesėms, lietuviškoms vėliavoms ir kit.

ZEMOS KAINOS — MANDAGUS PATARNAVIMAS

Jonas Žukauskas

20 TEN EYCK STREET

Tel. Evergreen 8-2954

BROOKLYN 6, N. Y.

GRANFORD RADIO STORE

(Buvusiamė Vienybės ofise)

J. Yuskowski, Sav.

MES TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS, DUODAMOS DOVANOS TIEMS, KURIE PAS MŪS PERKA RADIO ARBA TELEVIZIJOS PRIIMTUVAUS

193 GRAND STREET BROOKLYN, 11, N. Y.

Evergreen 7-5703

SCHOLES BAKING, Inc.

LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikščionoms, šimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai.

532-Grand St., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 4-3802

TAUPYKITE

Vėliausias dividendas yra 2% i metus, kredituojamas bertaininiai.

Nuošintis apskaičiuojamas nuo pirmos dienos kiekvieno mėnesio, pradėdant nuo \$25 iki \$7500.

Sutaupos įdėtos prieš sausio 10, balandžio 5, liepos 10 ir spalio 5 neša nuošimtį nuo paliekamos iki paskutinės metų ketvirtė dienos.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 Broadway, prie Bedford Avenue

Brooklyn, N. Y.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Įsteigta 1860

SEA-GULL SHIPPING CO. 560 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

PIRMOJI LIETUVIŠKA EKSPEDICINĖ BENDROVĖ

Siūncia maisto ir drabužių paketus į Europą

Bendrovė turi jau gatavus maisto paketus, kuriuos galima užsakyti iš U.S.A. ir Kanados per paštą. Bendrovė nesinaudoja tarpininkais, tad gavėjat už jos paketus nieko nemoka.

Nr. 1 — \$6.50

2 sv. cukraus, 1 sv. kavos ar kakao, 1 sv. bekonos, 1 sv. kiauul. mėsos, 2 sv. kiauul. taukų, 1 sv. pieno miltelių, 1 sv. pieno šokolado.

Nr. 2 — \$10.00

5 sv. cukraus, 2 sv. kavos, 2 sv. kiauul. mėsos, 5 sv. kiauul. taukų, 2 sv. bekonos, 2 sv. kond. pieno, 2 gb. tual. muilo

Nr. 3 — \$7.00

2 sv. Salami dešros, 2 sv. rūkų, ½ sv. arbatžolų, 4 oz. kavos ekstrakto, 1 sv. bičių medaus.

4 sv. kiauul. taukų, 2 sv. rūkyto bekonos, 1 kvorta valg. aitejaus.

Nr. 5 — \$5.50

10 sv. kiauul. taukų

Nr. 6 — \$3.70

5 sv. kavos, 4 sv. kakao.

Sea-Gull Shipping Co. - Vedėjas M. Anuska

Juodas gabardino kostiumas su naujausiamė stilijue pasiūtu švarku ir madinga skrybėlaite, sudaranti naują ir įdomią moters išvaizdą — tai paskutinis šio rudens "new look" mados žodis.

Ačiū, Mr. Jurgėla!

Adv. Kostas Jurgėla, Lietuvių Informacijų Centro direktorius, Tėvynėje paskelbė toki pranešimą: "Sekmadienio vakare, lapkr. 6 d., po pamaldų šv. Petro katedroje ir protestantų bažnyčioje bus muzikos ir meno vakaras. Bus įvairi programa — solistai ir solistės dainininkės, choras, pianistai, smuikininkai, poetai, rašytojai, šokėjai — balerinos, artistai bei artistės".

Toliau pranešama, kad "penktadienį, lapkr. 4, tarp 5 ir 7:30 val. vakare bus primimas — proga savitarpui arčiau susipažinti". Tai bus jau ne katedroje ir ne protestantų bažnyčioje, bet New Yorker viešbutyje, tik bėda, kad lapkritis neturi 44 dienų... Žodžiu, kovodami "už nepriklausomą valstybingumą", Amerikos Lietuvių Visuotinio Kongreso metu, turėsime progos pamatyti, kaip Jurgėlos balerinos šoka... šv. Petro katedroje ir protestantų bažnyčioje. Ačiū!

TARZANAS

GRIZTĀ Į DZIUNGLES

(Tęsinys)

Prisilaikydami duotų jam instrukcijų, Tarzanas užrašė laive netikra pavardė, būtent — Džonu Kalduelliu iš Londono. Jis nesuprato gerai, kam reikėjo slėptis; tad jautė svaržytas esąs ir ėmė galvoti, kas jo laukia Kapstate. — Dėkui Dievui, bent Rokovo nebematysiu! — galvojo Tarzanas, — buvo jau beatsibostas. O gal iš tikrųjų aš imu kultūrėti, kad pradėtu jautsi nervus? Ir kur neįėjau, — jis nedorai žaidžia. Niekuomet žmogus nežina, kame jo reikia saugotis. Jei susitartų lūtas Numa, dramblis Tantaras ir gyvatė Gista mane užmušti, tada taip pat nežinčiau, kame, kuris ir kada užpuols. Tačiau žvėrys padoresni už žmones — jie bailiai neintriguoja.

Ši vakarą Tarzano kaimynė buvo jaunutė moteris. Ji sėdėjo su laivo kapitonu, kuris ją Tarzanui pristatė. Miss Strong! Girdėta pavardė! Dženos Porterytės jai gražiai rašytas laiškas buvo pirmutinė žinutė nuo moters, kurią Tarzanas mylėjo. Kaip gerai jis atsimeina tą naktį, kada pavogė šitą laišką nuo stalo, savo tėvo trobelėje. Džena Porterytė vidurnaktį rašė tą laišką, o jis, susikūprinęs sėdėjo palangėje. Kaip ji tada būtų nusigandusi, jei būtų pajutęs, jog džiunglių žvėris tupi už lango ir seka jos kiekvieną judėjimą. Tai čia Gazel Strong! Geriausia Dženos Porterytės draugė! (Bus daugiau) — Buvęs JAV užsienio reikalų ministras Gen. G. C. Marshall nuo spalio mėn. 1 d. paskirtas Amerikos Raudonojo Kryžiaus pirmininku.

VELIAUSIAI ATVYKE LIETUVIAI

(Atkelta iš 2 pusl.) A., Orange county, Vt. — Poška K., Phila, Pa. — Radavičius J. ir š., Chicago, Ill. — Račkauskas K. ir š., New Hy-Ct. — Ukstinaite M., Plattsde Park, N. Y. — Rallenė Albina, New Hyde Park, N. Y. — Rubackis P. ir V., Orange, Vt. — Suopytė S., Union City, burgh, N. Y. — Ulpa A. ir š., Cambridge, Mass. — Valčekauskas K. ir š., Bethlehem, Pa. — Vingilis J. ir š., Chicago, Ill. — Zovė A., Chitterden, Vt.

Y. — Kilikevičius J. ir A., Van Wert, Oh. — Kvasys A. ir R., Dickinson, N. D. — Gislehū-tė D., Chicago, Ill. — Kurpinskias A., Cambridge, Mass. — Keturakis B. ir E., Maspeth N. Y. — Kontautas A. ir O. Sioux City, Iowa. — Kregždė M. ir O., Oneida Co., Wis. — Kryžius O. ir I., Detroit, Mich. — Kubilinskas B. ir M., Way ne, Mich. — Kuras A., Ovic Mich. — Labanauskas L., Val paraiso, Ind. — Leonavičius E. ir S., Boston, Mass. — Lauri navičius P. ir M., Orland Park Ill. — Lietuvninkas A., Buck land, Ct. — Liubinskas S. ir š., Bronx, N. Y. — Mankevičius J. ir š., Binghampton N. Y. — Matukas J. ir š., Chi cago, Ill. — Mazonas E. ir I Chicago, Ill. — Mockaitis M. ir A., Arlington, Va. — Montvila J. ir š., Brooklyn, N. Y. — Matusėvičius A. ir A., Kenosha, Wis. — Maziliauskas J. Cicero, Ill. — Medžiūnas B. ir š., Elizabeth, N. J. — Mer kelis J. ir š., Amsterdam, N. Y. — Mickevičius P. ir š., Phila, Pa. — Madeikis J. ir A., Waterbury, Ct. — Matusėvičius K. ir š., Cleveland, Oh. — Morkienė J., New York, N. Y. — Nagys M. ir š., Brooklyn, N. Y. — Nevulis P. ir š., War wick, Oh. — Paulkaitis A., Collinsville, Ill. — Pemkis I. ir R., Hartford, Ct. — Pempė F. ir š., Phila, Pa. — Penčyla S. ir š., Petruskevičius J., Peterson, N. J. — Petrusis D., Chicago, Ill. — Požėla V. ir I., Rensselaer, Ind. — Pukelevičius A., Plains, Pa. — Radauskas V., Waterbury, Ct. — Raulinaitienė K., Euclid, Oh. — Raulinaitis V., Cleveland, Oh. — Razevičienė M., Chicago, Ill. — Reška A. ir E., Waterbury, Ct. — Ribokas P. ir š., Dalton, Pa. — Rutka M. ir š., Carthago, N. C. — Pilcienė A., E. Chicago, Ind. — Santaras S. ir š., Stony Brook, N. Y. — Simaitis V. ir š., Chicago, Ill. — Sirutis A. ir G., Chi cago, Ill. — Stiklius O., Chi cago, Ill. — Senauskas V., Jasper Co., Ind. — Stasiūnas V. ir A., Scottsville, N. Y. — Steponaitis J. ir I., Brooklyn, N. Y. — Strazdas Z. ir š., Hart ford, Ct. — Sutkus B. ir š., Palo Alto, La. — Stanionis P., Detroit, Mich. — Stankevičius I. ir š., Cleveland, Oh. — Sutas J. ir š., S. Boston, Mass. — Svaras J. ir š., Cicero, Ill. — Tamošiūnas V. ir O., Tipton, Ind. — Ugintas Rapolas, Phila, Pa. — Vasio kevičius J. ir š., Mathews, La. — Valčekauskas P., Almont Mich. — Varnaitis J. ir š., Chi cago, Ill. — Višcimis P. ir M., Brockton, Mass. — Zakevičius B. ir S., Manassas, Va. — Zemaitis M., Pheonixville, Pa.

Rugsėjo 19 d. laivu General Hersey į New Yorką atvyko:

Abromaitis P. ir š., Chicago, Ill. — Abelkis P., Chicago, Ill. — Augustinavičius V., Newton Falls, Oh. — Acalinas A. ir š., Brooklyn, N. Y. — Ambrozaitis R. ir š., Allen, Mich. — Banelis V., Medford, Mass. — Balukevicius G., V., Yonkers, N. Y. — Bielinis K., S. Boston, Mass. — Buinevičius V., Wettersfield, Ct. — Balčiūnas V. ir š., Hartford, Ct. — Bartasius B., Chicago, Ill. — Bartkus A., Brockton, Mass. — Bernotas J. ir š., Chicago, Ill. — Bundorfienė M., Bronx, N. Y. — Celkis P., Fair Lawn, N. J. — Cerepavičius B. ir š., Cincinnati, Oh. — Česnavičius V. ir š., Daubaras B., Baltimore, Md. — Dalinkevičius K. ir M., Darby, Pa. — Daugirdas J. ir V. — Phila, Pa. — Eidukevičius K. ir š., Elizabeth, N. J. — Elvikis A. ir š., Chicago, Ill. — Gavėnas V., Phila, Pa. — Greičiūnas J., Shrewsbury, Mass. — Gulbinas V. ir š., Manchester, Ct. — Gravrokas J. ir O., Cleveland, Oh. — Gureckas A. ir M., Phila, Pa. — Iginis V. ir š., Broadhent, Ore. — Izdūnis R., E. St. Louis, Ill. — Jansonas A. ir š., Newark, N. J. — Jameikienė B., Kenosha, Wis. — Jaskulis A. ir š., Almont, Mich. — Kamaitienė E., Sheboygan, Wis. — Karaliūnas V., Bayonne, N. J. — Katilius V., Ansonia, Ct. — Kasraevis J. ir š., Brooklyn, N.

PADĖKA

Mūsų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties progai, Lietuvosian Liberty Park, Linden, N. J., neseniai buvo surengta mums labai maloni staigmena. Giminių, draugų ir šiaip svečių buvo apie 200. Puotoje buvo pasakyta daug gražių kalbų ir linkėjimų. Kalbų programai pavyzdinai vadovavo Agota Liudvinaitienė. Visų svečių vardu mums buvo įteikta dovana. Be to, mus apdovanojo dukte su žentu (Vadeikai) ir sūnus su marta (Salčiai) mūsų artimieji Kazys ir Ona Atučiai, Sofija Pribush Moterų Sąjungos 53 kuopa, Jonas ir Agota Liudvinaitiai, Belniskiai, Vadeikai, ponas ir ponija Pribush, A. Rossomando, gi Petronėlė Karužienė mums ant galvų uždėjo po sidabrinį vainiką... Taigi, už šios tokios gražios puotos surengimą, už darbavimąsi joje, už vaišes, už linkėjimus ir dovanas dėkojame visiems: "svočiai" Onai Atu-tienei, Sofijai Pribušauskienei, Kotrinai Sukienėi, "svotui" J. Liudvinaičiui, vakaro vedėjai Agotai Liudvinaitienei, A. Stotkevičienei, Vadeikams, J. Salčiui, D. Kneser, Sally Shukis, S. Raubal, T. Strupinaičiui ir muzikantams — V. Kesner ir B. Stotkevičiui. Žodžiu, visiems, visiems... Jonas ir Barbara Sabeckiai

LIETUVISKA UZEIGA Juozas ir Eva Vilsonai, sav. 22 E. 19th St. Bayonne, N. J. JOHN'S TAVERN Jonas Venckus, sav. 137 S. WOOD AVE. Linden 2-9833 Linden, N. J. LIETUVISKA UZEIGA Ethel Chesney, sav. 481 Avenue A Bayonne, N. J. L' N' ED. Stephan H. Martis, sav. 804 W. Elizabeth Ave. Tel. 2-3246 Linden, N. J. LIETUVISKA UZEIGA Adam Rubis, Jr. 1601 S. Wood ave. Linden, N. J.

A. Povilansko Baras ir Restoranas
SALE ŠEIMYNNINEMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. Evergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

ZUPP'S BAR Joseph Zeidat, Jr.
NAUJAI ĮRENGTA, MODERNISKA VIETA
NAMŲ GAMYBOS VALGIAI KASDIEN
DEGTINE — VYNAS — ALUS
Televizija — kiekvieną vakarą
411 GRAND STREET
Evergreen 4-7729 BROOKLYN, N. Y.

BARNEY'S TAVERN
LIETUVISKA UZEIGA
B. Kohanski
215 N. 4th Street
Tel. HA. 6-8804
Harrison, N. J.

J. M. BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Naujai pastatyta name moderniskai įrengta koplyčia.
Patarnauja ir kitiems New Jersey miestams.
24 Davis Ave. Kearny, N. J.
Tel.: Kearny 2-2588

KINGSLAND INN
Al. J. Grunskis, Sav.
Ivairūs svaiginamieji gėrimai.
Sviežias maistas pietums ir kitokiems užkandžiams.
Salė susirinkimams ir šiaip pobūviams
Televizija.
148 Kingsland Ave. Brooklyn 22, N. Y.
Tel. Evergreen 4-8918.

HY'S RESTAURANT & CAFE
(BUVUSI TONY VIETA)
Dorothy Kaufman, Sav.
PUSRYČIAI, PIETUS IR VAKARIENĖ
Pirmos rūšies maistas ir įvairūs gėrimai
Salė vestuvių ir kitokių pramogų bankietams bei susirinkimams
145 Broadway Brooklyn, N. Y.
TEL.: Evergreen 4-8677

Naujai įrengta ir pagražinta
ALLIANCE HALL
(Buvusiame Vlenybės name)
RESTAURANTAS IR BARAS
Puošni salė bankietams, vestuvių pokyliams, susirinkimams ir kitokioms pramogoms
Wm. Kincheloe, Savininkas
195-7 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EV 4-9352

Telefonas: Evergreen 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
OFISAS:
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
53-82 72nd Pl. Tel.: HA 6-8406 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų batų kokybė jau senia yra žinoma lietuviams
DIDIAUSIAS PASIRINKIMAS
VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
215-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV 7-2043

AUGUST GUSTAS BELTAIRE FLORIST
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(68th St. kampas) SHoreroad 8.9330
SPECIALISTAI LAIDOTUVIŲ VAINIKAMS IR VESTUVIŲ BUKIETAMS PARUOSTI
Užsakymai primami ir telefonu.
Taip pat galima užsakyti gėles
Paul Gustas Funeral Home, Inc. istaigoje:
354 MARCY AVE. EVergreen 7.4774.

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRUNAS-BALTON,
Direktorius Reikalų Vedėjas
Visada suteikiamas sąžiningas patarnavimas.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043

NEW YORKO IR APYLINKĖS LIETUVIŲ DRAUGIŲ KONFERENCIJA
įvyksta
šį sekmadienį, Spalio (October) 9 d.
Hotel New Yorker — Grand Ballroom
8th Ave. ir 34th St., New York City
Prasidės 1,30 val. popiet
Kas gali joje dalyvauti?
Visų lietuviškų draugijų, kovojančių už Lietuvos laisvę, atstovai, draugijų valdybos ir nariai veikėjai.
Kodėl reikia joje dalyvauti?
Kiekvieno susipratimo lietuvių pareiga dalyvauti ten, kur ginama Lietuvos nepriklausomybė ir teisė jai gyventi, kaip ir citoms laisvoms pasaulio tautoms.
Kas bus joje svarstoma?
LIETUVOS gyvybiniai reikalai! Kalbas pasakys: Prel. Jonas Balkūnas, adv. Antanas Ollis ir prof. Juozas Pažemecas, neseniai atvykęs iš tremties.
Ar bus tikta kalbos?
Ne! Bus ir labai įdomi programa. Kauno Valstybės Teatro Dramos aktoriai — K. Vasiliauskas, V. Zukauskas ir A. Skėma suvaidins specialiai paruoštą vaidinimą apie Lietuvos tautas. Tai ašaras spaudžiantis veiklas. Valstybės Operos solistas V. Ivanauskas dainuos rinkines dainas. Dainininkės: Barbara Darlys ir Marijona Kizytė sugiedos Lietuvos ir Amerikos himnus.
Ar daug bus įžymių svečių?
Taip. Dalyvauja (iš Chicago) ALT Vykdomojo Komiteto nariai: Leonardas Šimutis, dr. Pijus Grigaitis, Mikas Vaidyla, daugelis amerikiečių ir iš tremties atvykusių lietuvių, kuriems rūpi Lietuvos reikalai.
VISUS MALONIAI KVIEČIA, VISŲ LAUKIA:
New Yorko Lietuvių Taryba

MILŽINIŠKAS BAZARAS
Rengiamas
Lietuvių Auditorijos Statybos Fondo naudai
1949 m. spalio (October) 14, 15, 16 ir 17 d.
MASPETHO LIETUVIŲ PARAPIJOS SALĖJE
64-26 56th Drive Maspeth, N. Y.
Septyni laimėjimai: televizijos aparatas, skalbimo mašina, šaldytuvai ir keturios dovanos po 25 dolerius.
Ruošia ir nuolankiai visus kviečia dalyvauti
MASPETHO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

New Yorkas ir Apylinkė

Paš mus

LIETUVA JUNGTINIŲ TAUTŲ KULUARIUOSE Studentų vakaras

J. Spurga, veikėjas ir ligametis, biznierių Port Jefferson, L. I., nusipirko farmą Floridoje ir ten su žmona pastoviai apsigyveno.

W. F. Laukaitis, SLA prezidentas, Maryland valstybės Tremtiniamis Įkurdinti Komisijos pirmininkas, lankėsi New Yorke, kur jis pasitiko naujai atvykusių tremtinių transportą.

St. Santvaras, poetas, Lietuvių Rašytojų Sąjungos pirmininkas, atvykęs į Vokietijos, lankėsi Vieniybės įstaigoje.

G. Velička, buvęs Lietuvos Valstybinio Dramos Teatro aktorius ir režisierius, šiomis dienomis paliko Brooklyną ir išvyko į Chicago, kur jis tikisi pastoviai apsigyventi.

Br. Nekrasas, muzikas, vienos kitataučių parapijos vargonininkas, Minersville, Pa., lankėsi New Yorke ir ta proga buvo užsukęs į Vieniybės redakciją.

J. Petrėnas, žinomas rašytojas, aplankęs savo gimines Chicagoje, grįžo į New Yorką, ir Vieniybės parvežė "kaukuvius" — įdomų reportažą iš "didžiausio Lietuviško miesto pasaulyje".

Pranas Bručas, nuosirdus mūsų laikraščio bičiulis, po dviejų savaitių atostogų grįžo į savo darbą.

Ignas Žitikas, žinomo veikėjo Maspetho Prano Jočio, gimnastis, neseniai atvykęs iš tremties, lankėsi mūsų įstaigoje.

Antanas A. Ollis, ALTS pirmininkas, beveik kas savaitę lankosi New Yorke ruošiamas Lietuvių Dailės Parodos reikalais.

Antanas Navickis, inžinierius, buvęs VLIK'o narys, neseniai su šeima atvykęs į Ameriką, lankėsi Vieniybės įstaigoje.

Adolfas Dimarčius, vienybičio Antano Tautkaus, žinomo biznierių, gimnastis, neseniai atvykęs iš tremties, pradėjo bendradarbiauti Vieniybės.

Juozas Mikuckis, žinomas poetas, su žmona ir augintine General Ballou laivu šią savaitę atvyko į New Yorką.

Faustas Kirša išvyko aplankyti savo gimtinių, gyvenančių Bostono apylinkėse. Poetas žada grįžti į Stony Brook šią savaitę.

NEW YORKO TREMTINIŲ SUSIRIKIMAS

Spalio 2 d. Brooklyno Apreiškimo parapijos salėje įvyko New Yorko Apylinkės Tremtinių Draugijos susirinkimas.

Susirinkimą atidarė ir veiklos pranešimą padarė tos Draugijos plm. kun. J. Čekavičius, Draugijos Valdybos narys dr. J. Pajaujis savo pranešime kalbėjo pačiais aktualiaisiais lietuvių tremtinių reikalais, nušviesdamas šikūrimo, savitarpinės pagalbos ir kultūrinės bei visuomeninės veiklos reikalus. Jis ypačingai pabrėžė, kad tremtiniai savo draugijos ribose jungiasi tik savo šikūrimo naujajame krašte darbu palengvinti, kviesdamas visus pagal savo politines pažiūras jungtis į vietinių lietuvių partijas ir organizacijas, klubus ir kt. lietuviškosios veiklos vienetus.

Po sekcijų vadovų pranešimų įvyko naujos valdybos rinkimai. Naujoni valdybą balsų dauguma išrinkta: Dr. J. Pajaujis, kun. V. Pikturka, P. Tercijonienė, kap. V. Alksnis ir P. Maželis. Kontrolės komisijon išrinkta: K. Kepalas, P. Kaziauskas ir E. Putvytė.

Taip pat išrinkti atstovai į Amerikos Lietuvių Visuotini Kongresą ir į New Yorko įvyksiančią lietuvių draugijų konferenciją. Iš svečių susirinkimui kalbėjo vietos lietuvių veikėjas D. Averka, per-

Trys LAIC korespondentai, akredituoti prie Jungtinių Tautų piečia pažintis įvairių delegacijų ir žurnalistų tarpe.

Atskirų delegacijų nariai dažnai pažymi, kad Genocido Komisijoje Lietuvos likimas buvo dažnai minimas ir Lithuanian Bulletin stropiai analizuojamas. Šių metų sausio kovo numerio straipsnis "Lithuania Today" susilaukė ypačingo dėmesio. Todėl šis numeris ir dabar eina iš rankų į rankas.

Genocido termino autorius, nuo Gardino kilęs prof. Raphael Lemkin, dideliu atsidėjimu sekė genocido sutarties "gimimo" eigą. Kaip oficialus patarėjas, jisai nuolat nurodinėjo Lietuvą, kaip genocid-

do pavyzdį ir prikaltino abejojancias delegacijas tą sutartį pasirašyti. Šiomis dienomis 29-tąja valstybe šią sutartį pasirašė Danija.

Kelių delegacijų nariai ragino atskiru leidiniu išleisti NKVD dokumentus, kurių dalis jau paskelbta ALT leidžiamame Lithuanian Bulletin lapuose. Diplomatai, teisininkai ir žurnalistai dažnai pasisako, kad tie dokumentai yra istoriniai ir priklauso plačiai žinomiems. Patyręs apie šiuos Lietuvos partizanų krauju nupirktus dokumentus, prof. Lemkin pareiškė įsitikinimą, kad JAV senatas tikrai ratifikuos genocido sutartį, pamatęs dokumentinius Sovietų vykdomo tautų naikimo įrodymus.

ISTEIGĖ NAUJĄ ALTS SKYRIŲ

Nepaprasti vasaros karščiai buvo žymiai suvaržę bet kokį visuomeninį veikimą. Dabar, rudenėjant, atvėsus orui, lietuviškas judėjimas gyvėja ir įgyvendinami sumanymai, kurie jai seniai buvo pribrendę organizatorių galvoje.

New Yorkas yra taip platus, kad viename Brooklyno ALTS skyriuje jokiū būdu negali sutipti tautiškos pakraipos žmonės, juoba dar ir todėl, kad į šį didmiestį vis daugiau atvyksta mūsų vienminčių. Todėl V. Abraščio ir kitų iniciatorių sumanymu, š. m. spalio 2 d. vienoje svetainėje buvo sukvietas senųjų JAV tautininkų, LVS ir naujai atvykusiųjų šios pakraipos žmonių susirinkimas, norint įkurti nau-

ją ALTS skyrių. Visiems susirinkusiems vienbalsiai pasisakius už skyriaus įsteigimą, susirinkimas, vykdydamas dienotvarkę, išsirinko valdybą, kurion įeina:

V. Abraščis, J. Baltus, St. Mackevičius, J. G. Sagys, J. Sirusas, Ks. Strumskis, Br. Aušrotas.

Negalėdamas asmeniškai dalyvauti, susirinkimą telegrama sveikino ALTS pirmininkas adv. A. A. Ollis.

Naujas skyrius didžiūmoje apjungs tautiškos pakraipos lietuvius, gyvenančius Long Island sektoriuje. Pirmasis naujojo skyriaus uždavinys — visomis jėgomis prisidėti prie lietuvių meno parodos organizavimo.

APTARĖ TAUTINĖS VEIKLOS GAIRĖS

Rugsėjo 25 d. šv. Trejybės parapijos salėje įvyko Newarko, N. J., ir apylinkės Lietuvių Tremtinių Draugijos susirinkimas, kur dalyvavo ir vietinių lietuvių.

Veikimo apėvalga padarė Iz. Kungys. Draugija, nors dar visai jauna, gražiai pagerbė Rugsėjo Aštuntąją, netrukus pradės veikti anglų kalbos kursai, keliasdešimt dolių jau turima lėde ir kt.

A. L. Seime atstovauti išrinkta Iz. Kungys ir Vl. Pauža. Buvo pasiryžta gausiai dalyvauti A. L. Meno Parodoje. Draugija prisideda ir prie parodos bilietų platinimo.

Didesniam tarpusavio susipažinimui ir glaudesniai bendradarbiavimui nutarta surošti bendrą N. Metų sutikimą. Tuo reikalu sudaryta komisija, kurion įeina: tremtinių globėja ir bičiulė J. Trečiokienė, A. S. Trečiokas, Cepulis, Skirmantas ir Kungienė.

Ruošiamasi taip pat ateinančių metų piknikui, kurio pelnas skiriamas reikalingiems pagalbos čia ir tremtiniam Vokietijoje.

Diskusijose buvo nemažai kalbėta apie tremtinių draugijų centralizavimą. Prieta išvados, kad, norint daugiau pasitarnauti Lietuvos laisvės kovai, būtina sudaryti centras, kuris tvarkytų visų tremtinių draugijų veiklą. Susirinkimas įpareigojo savo atstovus šią nuomonę stipriai atstovauti A. L. Seime.

Pabaigoje kleb. Keimelis skatino dalyvauti švento Vardo parade (spalio 2 d.) ir ruošiamame parapijos bazare.

VL. Pauža

BROOKLYNIECIAI RUOŠIASI PARODAI

Rugsėjo 23 d. Brooklyno Piliiečių Klubo salėje buvo sušauktas vietos lietuvių susirinkimas paimformuoti netrukus New Yorke įvyksiančios Lietuvių Dailės Parodos reikalui. Susirinkimą pravedė J. Ginkus. Susirinkime kalbėjo A. S. Trečiokas, Vieniybės redaktorius J. Tysliava ir kt. Brooklyne įsikūręs Lietuvos valstybės operos solistas Vladas Ivanauskas susirinkusiems padalinavo porą dainų.

Po susirinkimo programos daugelis atsilankiusių įsigijo Lietuvių Dailės Parodos bilietus.

Jau galima gauti Vieniybės vakaro bilietų jos ruošiamam dainų ir literatūros vakarui, kuris įvyksta spalio 22 d. New Yorke.

Bilietų kaina 1 dol.

Studentų vakaras

Iš tremties atvykęs lietuviškasis jaunimas stengiasi pakliūti į Amerikos aukštąsias mokyklas. Daugelis jau sėkmingai studijuoja įvairiuose JAV Universitetuose ar specialiose mokyklose. Didžioji betgi dalis dar vis laukia savo ellės.

Neseniai susikūrusi Lietuvių Tremtinių Studentų Atstovybė New Yorke padės jaunimui ruoštis atelties gyvenimui Amerikos mokyklose, įskodami ryšius su atitinkamomis įstaigomis ir atstovaudama lietuviškąją studentiją.

Pirmasis LT Studentų Atstovybės žingsnis — didelis vakaras — balius, kuris įvyks š. m. spalio 29 d. 7 val. vakare, puikioje Knapp Mansion salėje, Brooklyne. Be smagių šokių ir meninės programos, kurią atliks geriausias vietos meninės jėgos, žadama studentiška nuotaka. Be to, skanūs užkandžiai ir baras. Visas pelnas skiriamas lietuvių studentų šalpai.

Bilietus galima gauti iš anksto pas visus stambesnius lietuvius biznieriūs.

KONCERTAS - BALIUS

Spalio 2 d. šv. Jurgio parapijos salėje Brooklyne, įvyko BALF'o 100-jo skyriaus rengtasis koncertas — balius, sutraukęs labai didelį svečių skaičių. Koncerto programoje buvo choro ir solo dainų, dramoms aktorių vaidinimas ir kt.

Dėl blogos salės akustikos pati programa nesulaukė didesnio publikos susidomėjimo, bet už tai sėkminga buvo antroji dalis — pasilinksminimas. Senieji ir naujai atvykusių lietuvių jaukioje nuotakoje praleido keletą valandų.

SKAUTŲ DEMESIUI!

š. m. spalio 9 d., 9 val. 30 min. ryte yra šaukiama "Sarūno" draugovės skautų suėiga, kuri įvyks Apreiškimo parapijos salėje.

Be jau esančių "Sarūno" draugovėje skautų, sveigon kviečiami dalyvauti ir visi kiti New Yorke ir Brooklyne esantieji skautininkai, sk. vyčiai ir skautai. Laukiame!

NEW JERSEY LIETUVIŲ TARYBOS SUVAZIAVIMAS

Pasitarti svarbiais visuomeniniais reikalais spalio 13 d., 7.30 val. vak. šv. Jurgio Djos salėje, 180 New York Ave., Newark, įvyks visų New Jersey lietuvių organizacijų atstovų, pavienių asmenų ir iš tremties atvykusiųjų suvažiavimas. Bus tariamasi: BALF'o ALT aukų kvotas išpldyti, New Yorko Meno Parodos, Amerikos Lietuvių Kongreso, tremtyje esančių ir pas mus atvykusių lietuvių, Vasario 16 d. mišėjimo ir kitais reikalais.

Yra pasūsti kvietimai laikais, bet tie, kurie laikų ir negautų, lygiai yra prašomi pasitarime dalyvauti.

A. S. Trečiokas, Sekr.

Anthony J. Weslan
(Vizlanskas)
ADVOKATAS
16 Court St., Brooklyn, N. Y.
MAIN 6-1260

John W. Ansell
ADVOKATAS
15 PARK ROW
NEW YORK CITY
Ofiso tel.: Namų tel.:
WO 2-3497 NE 9-5689

STANLEY ZUBAVICIUS
Advokatas įvairiems biznio ir taksų reikalams,
111 Ainslie St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-3049

CLEMEN A. VOKET-VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEWtown 9-5972

ANTANAS DIRZULAITIS
Lietuviška Kirpykla
Isteigta 1909 m.
131 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

MAISTO KRAUTUVE
J. Jokubauskas, Sav.
291 Manjer St.
Brooklyn, N. Y.
EV 4-9579

David Loeber
Laisniuotas Plumeris
ANGLIŲ IR ALIEJAUS
šildymo instaliacijos
432 BEDFORD AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Stagg 2-7066

Anthony V. Grunskis
Furniture Shampooing
Drabužių valymas
Darbas atliekamas
per 4 valandas.
Ridgewood Tailor
583 Metropolitan Ave.,
Brooklyn, N. Y. HE 3-5960

STEPHEN BREDIS, JR.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EVergreen. 7-9394

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
DIDELIS PASIRINKIMAS
VYNO IR LIKERIO

X. Strumskis, sav.
322 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Davenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

DEKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI
VALANDOS:
8-12 ryte
1-2 popiet
6-8 vakare
Tel. EVergreen. 8-9224

DR. JOHN WALUA
151 No. 6-th Street
VALANDOS:
9-12 ryte
2-9 vakare
Ivykštadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3833

DR. BLADAS K. VENCIVS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

Peist Lane Drugs, Inc.
VAISTINĖ
Visokie vaistai, kosmetika, viskas kas reikalinga
kūdikiams — žemiausiomis kainomis
Pildome receptus
405 S. 4th STREET
Tel. EVergreen 7-6238
BROOKLYN, N. Y.

ANTHONY GRIGALIS
GENERAL CONTRACTOR
STATOMI ĮVAIRŲ
GYVENAMIEJI NAMAI
vasarnamiai, bungalows,
ir talsomi bei
dekoruojami nauji
MŪSŲ KAINOS VISIEMS
PRIEINAMOS
Dėl pavyzdžių ir platesnių informacijų kreipkitės
šiuo adresu:
63-26 53rd DRIVE
Tel.: NEWtown 9-3215
MASPETH, L. I. N. Y.

A. NOVITZKIE
BARAS - RESTORANAS - SALE
Salė tinka kiekvienam parengimui, vestuvėms,
susirinkimams ir kitokioms pramogoms.
Didelė virtuvė
95-63 56th Rd., Maspeth, L. I. N. Y. Tel. Da 6-7460

Geriausia lietuviška valgykla Brooklyne
LORIMER COFFEE SHOP
FRANK DOMIKAITIS, Savininkas
sviežias maistas. — Įvairūs mėsos, daržovių ir
pieniškų valgių pasirinkimas.
417 LORIMER STREET
BROOKLYN, N. Y.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPYLCIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Kopylcia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I. N. Y.
Notary Public. Tel. NEWton 9-4464

F. W. SHALINS
(SALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopylcia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPYLCIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai šiuomoje
automobilius įvairiems reikalams

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.

Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

